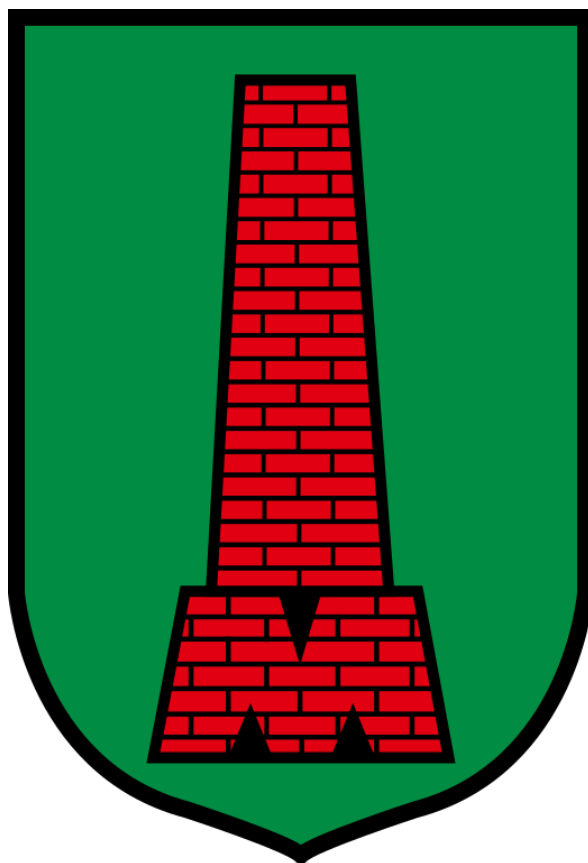

RAPORT

O STANIE GMINY MOKRSKO

Maj 2024

ZAWARTOŚĆ

I Wstęp	3
II Informacje ogólne	3
III Informacje finansowe.....	4
IV . Informacja o stanie mienia komunalnego.....	7
V Informacja o realizacji polityk, programów i strategii.....	9
VI Realizacja uchwał Rady Gminy.....	28
VII Współpraca z innymi społecznościami samorządowymi	33
VIII Kultura i Oświata.....	37

I WSTĘP

Obowiązek przygotowania i przedstawienia radzie gminy raportu o stanie gminy oraz jego zakres wynika z art. 28aa. ust. 1 i 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.

II INFORMACJE OGÓLNE

Ogólna charakterystyka gminy/miasta (w tym demografia)

Gmina Mokrsko położona jest w centralnej Polsce, w południowo-zachodniej części województwa łódzkiego, około 12 km na południowy zachód od Wielunia. Powierzchnia gminy wynosi 7.775 ha.

Gmina Mokrsko ma charakter rolniczy. Na jej terenie dominują niewielkie rodzinne gospodarstwa rolne, zajmując powierzchnię ponad 6000 ha użytków rolnych. Gmina składa się z 12 sołectw.

Gminę Mokrsko na dzień **31.12.2023 roku** zamieszkiwało na pobyt stały i czasowy **5.257** mieszkańców, z czego 2612 osób, tj. 49,69% stanowiły kobiety, a 2645 osób, tj. 50,31% stanowili mężczyźni. W porównaniu do roku 2022, gdzie zameldowanych było na pobyt stały i czasowy 5347 osób, w tym 2660 kobiet tj. 49,75 % i 2687 mężczyzn, tj. 50,25 %, liczba mieszkańców zmalała o 1,32 %. W 2023 roku w Urzędzie Gminy Mokrsko zarejestrowano 67 zgłoszeń zameldowania na pobyt stały, 36 zgłoszeń zameldowania na pobyt czasowy oraz 151 wymeldowań. Przeprowadzono również 3 postępowania administracyjne o wymeldowanie.

Liczba zameldowanych mieszkańców w poszczególnych miejscowościach gminy Mokrsko

Nazwa miejscowości	Liczba mieszkańców
BRZEZINY	32
CHOTÓW	490
JASNA GÓRA	82
JEZIORKO	58
KOMORNIKI	537
KRZYWORZEKA	964
LIPIE	32
MĄTEWKI	81
MOKRSKO	1427
MOKRSKO-OSIEDLE	116
MOTYL	20
ORZECHOWIEC	107
OŻARÓW	939
PORĘBY	25
SŁUPSKO	269
STANISŁAWÓW	14
ZMYŚLONA	64

Statystyka mieszkańców gminy Mokrsko wg wieku i płci

Wiek	Mężczyzn	Kobiet	Ogółem
0-2	56	51	107
3	20	27	47
4-5	63	51	114
6	32	16	48
7	30	32	62
8-12	142	143	285
13-15	110	104	214
16-17	53	67	120
18	38	27	65
19-65	1735	0	1735
19-60	0	1403	1403
>65	366	0	366
>60	0	691	691
OGÓŁEM:	2645	2612	5257

W 2023 roku urodziły się 32 dzieci, w tym 14 dziewczynek i 18 chłopców. Mieszkańcy Gminy Mokrsko zawarli 35 małżeństw. Zarejestrowano 63 zgony mieszkańców Gminy Mokrsko, w tym 31 kobiet i 32 mężczyzn.

III INFORMACJE FINANSOWE

Stan finansów gminy

Wyszczególnienie	plan na 2023 rok	wykonanie za 2023 rok	plan na 2024 rok
dochody ogółem	40 830 951,78	41 019 360,36	54 364 474,71
<i>majątkowe</i>	<i>9 584 896,81</i>	<i>9 597 332,31</i>	<i>24 250 944,70</i>
<i>bieżące</i>	<i>31 246 054,97</i>	<i>31 422 028,05</i>	<i>30 113 530,01</i>
w tym: dotacje i subwencje	18 032 387,98	20 903 666,45	20 240 891,01
dotacje rozwojowe	1 179 250,00	1 179 217,60	2 381 917,00
środki z funduszy	11 165 887,41	11 111 801,22	22 015 171,46
razem dochody z zewnątrz	30 377 525,39	33 194 685,27	44 637 979,47
dochody własne	10 453 426,39	7 824 675,09	9 726 495,24
<i>w tym: PIT</i>	<i>2 688 680,00</i>	<i>2 688 680,00</i>	<i>3 324 448,00</i>
udział dochodów własnych w dochodach ogółem	25,6%	19,1%	17,9%
wydatki ogółem	46 379 490,54	44 526 289,19	62 512 057,71
<i>majątkowe</i>	<i>14 055 004,00</i>	<i>13 466 439,20</i>	<i>32 506 293,47</i>
<i>bieżące</i>	<i>32 324 486,54</i>	<i>31 059 849,99</i>	<i>30 005 764,24</i>
udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem	30,3%	30,2%	52,0%
wynik budżetu	-5 548 538,76	-3 506 928,83	-8 147 583,00
nadwyżka operacyjna	-1 078 431,57	362 178,06	107 765,77
kwota długu	12 938 694,76	11 560 000,00	18 022 583,00
% zadłużenia do dochodów ogółem	31,7%	28,2%	33,2%
rozchody	8 159 118,24	6 536 000,00	1 182 245,48
obsługa długu	810 000,00	767 797,83	1 003 000,00

C. Wydatki – Działy

Dział	Opis	% całości wydatków	2023
	OGÓŁEM	100,0%	44 526 289
801	Oświata i wychowanie	29,9%	13 291 637
600	Transport i łączność	26,4%	11 748 317
750	Administracja publiczna	9,7%	4 310 823
855	Rodzina	5,0%	2 237 862
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0,6%	275 153
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	8,4%	3 741 554
852	Pomoc społeczna	5,4%	2 420 699
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	0,6%	286 840
400	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	6,6%	2 932 506
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1,7%	739 529
757	Obsługa długu publicznego	1,7%	767 798
010	Rolnictwo i łowiectwo	1,9%	836 614
700	Gospodarka mieszkaniowa	0,4%	165 985
710	Działalność usługowa	0,9%	416 806
926	Kultura fizyczna i sport	0,3%	155 388
851	Ochrona zdrowia	0,2%	94 824
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	0,1%	43 364
758	Różne rozliczenia	0,0%	11 529
751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	0,1%	49 060

Realizacja wydatków w ramach Funduszu Sołectkiego za 2023 rok

Dział	Rozdział	Sołectwo	Plan	Wykonanie	
				bieżące	majątkowe
600	60016	Brzeziny	1 200,00	1 200,00	
		Chotów	33 413,61	3 413,61	30 000,00
		Jasna Góra	23 289,28	5 000,00	18 289,28
		Motyl Lipie	14 631,15	14 307,22	
		Mokrsko I	798,30	798,30	
		Mokrsko II	2 000,00	2 000,00	
		Mątewki	2 200,00	2 200,00	
		Słupsko	3 255,20	3 255,20	
		Komorniki	47 071,74	4 700,00	42 371,74
		Krzyworzeka I	31 797,20	3 879,72	
		Krzyworzeka II	23 357,43	5 730,84	17 600,00
		Ożarów	4 798,30	4 798,30	
	60095	Słupsko	20 000,00		19 763,64
		Dział 600	207 812,21	51 283,19	128 024,66
700	70005	Mokrsko I	15 000,00		15 000,00
		Dział 700	15 000,00	0,00	15 000,00
750	75075	Mokrsko I	9 000,00	8 999,27	
		Mokrsko II	8 046,43	5 949,72	
		Ożarów	2 500,00	2 486,60	
		Dział 750	19 546,43	17 435,59	0,00
754	75412	Chotów	2 000,00	1 631,00	
		Mokrsko I	15 000,00		
		Mokrsko II	22 000,00		
		Dział 754	39 000,00	1 631,00	0,00
801	80104	Chotów	1 000,00	1 000,00	
		Krzyworzeka I	7 000,00	6 906,36	
		Krzyworzeka II	3 357,43	3 162,38	
		Ożarów	7 500,00	7 500,00	
		Dział 801	18 857,43	18 568,74	0,00
900	90001	Mokrsko I	10 000,00	9 999,90	
	90015	Mokrsko I	5 000,00		5 000,00
		Mokrsko II	5 600,00		
		Krzyworzeka II	10 000,00	10 000,00	
		Ożarów	40 000,00		40 000,00
		Dział 900	70 600,00	19 999,90	45 000,00
921	92195	Chotów	1 000,00	1 000,00	
	92109	Chotów	1 000,00	973,38	
		Słupsko	2 500,00	2 500,00	
		Dział 921	4 500,00	4 473,38	0,00
926	92601	Brzeziny	11 513,21		11 513,21
		Mątewki	13 527,11	526,87	12 999,75
		Dział 926	25 040,32	526,87	24 512,96
		Ogółem	400 356,39	113 918,67	212 537,62

IV . INFORMACJA O STANIE MIENIA KOMUNALNEGO

Wpływy wynikające z użytkowania wieczystego wyniosły 3.601,34,- zł, z najmu i dzierżawy 73.264,80,- zł. Odsetki od wpływów z użytkowania wieczystego wyniosły 54,38,- zł, odsetki od wpływów najmu i dzierżawy 1292,34,- zł. Wpływy wynikające ze sprzedaży składników majątkowych wyniosły 1.944,00,- zł. Wpływy z różnych opłat (zwrot kosztów upomnień) wyniosły 279,20 zł. Wpływy ze sprzedaży nieruchomości wyniosły 17.680,49,- zł.

Ponadto wpływy z darowizn wyniosły 6.470,00,- zł, wynikające z zawarcia ugody sądowej wyniosły 5.625,00 zł, a wpływy z różnych opłat wyniosły 4.181,45 zł.

Ogółem dochody uzyskane z tytułu wykonania prawa własności wyniosły 114.393,00,- zł.

Szczegółowo stan gruntów będących w zasobie mienia komunalnego przedstawia się następująco:

Mokrsko

Grunty ogółem o pow. 45,63 ha w tym grunty rolne o pow. 6,71 ha, zrekultywowane wysypisko- 1,52 ha, park – 2,13 ha, drogi – 28,17 ha, grunty pozostałe o pow. 7,10 ha. W bezpośrednim zarządzie 38,63 ha, w wieczystym użytkowaniu 2,13 ha oraz w dzierżawie 1,14 ha gruntów i trzy stawy o łącznej pow. 0,80 ha, inne formy 2,93 ha. Budynki ogółem: 13 w tym mieszkalne – 2, obiekty szkolno – przedszkolne – 2, obiekt służby zdrowia – 1, pozostałe – 8 oraz 1 lokal.

Ożarów

Grunty ogółem o pow. 47,68 ha w tym grunty rolne o pow. 1,80 ha, drogi – 39,26 ha, grunty pozostałe o pow. 6,62 ha. W bezpośrednim zarządzie 46,66 ha, w dzierżawie 0,01 ha gruntów i jeden staw o pow. 0,26 ha, inne formy 0,75 ha. Budynki ogółem: 10 w tym mieszkalne – 1, obiekty szkolno – przedszkolne – 2, służby zdrowia – 1, pozostałe – 6.

Krzyworzeka

Grunty ogółem o pow. 35,65 ha w tym grunty rolne o pow. 1,52 ha, drogi – 31,47 ha, grunty pozostałe o pow. 2,66 ha. W bezpośrednim zarządzie 34,80 ha, w dzierżawie 0,01 ha, inne formy 0,84. Budynki ogółem: 6 w tym, obiekty szkolno – przedszkolne – 2, pozostałe – 3 oraz mieszkalny – 1.

Chotów

Grunty ogółem o pow. 23,37 ha w tym drogi – 19,99 ha, grunty pozostałe o pow. 3,38 ha. W bezpośrednim zarządzie 23,37 ha gruntów. Budynki ogółem: 1 w kategorii pozostałe.

Komorniki

Grunty ogółem o pow. 22,67 ha w tym drogi – 18,34 ha, grunty pozostałe o pow. 4,33 ha. W bezpośrednim zarządzie 22,60 ha, w dzierżawie 0,07 ha, jest to staw, budynki ogółem: 3 w tym, obiekty szkolno – przedszkolne – 2 oraz pozostałe – 1.

Słupsko

Grunty ogółem o pow. 10,25 ha w tym, drogi – 9,11 ha, grunty pozostałe o pow. 1,14 ha, w bezpośrednim zarządzie 10,25 ha. Brak budynków komunalnych.

Brzeziny

Grunty ogółem o pow. 6,32 ha w tym grunty rolne – 1,48 ha, drogi – 4,84 ha, w bezpośrednim zarządzie 4,64 ha, w dzierżawie 1,68 ha. Brak budynków komunalnych.

Mątewki

Grunty ogółem o pow. 4,03 ha wszystkie grunty znajdują się w bezpośrednim zarządzie, w tym 3,78 ha stanowią drogi i 0,25 ha tereny rekreacyjne. Brak budynków komunalnych.

Motył

Grunty ogółem o pow. 17,50 ha, wszystkie grunty znajdują się w bezpośrednim zarządzie, w tym 16,84 ha stanowią drogi i 0,66 ha grunty pozostałe. Brak budynków komunalnych.

Jasna Góra

Grunty ogółem o pow. 10,70 ha w tym drogi – 7,56 ha, grunty pozostałe o pow. 3,14 ha. Brak budynków komunalnych.

W skład mienia komunalnego wchodzi 3 urządzenia techniczne są to: wodociąg „Mokrsko”, wodociąg „Ożarów”, i Oczyszczalnia Ścieków w Mokrsku z odcinkiem kanalizacji sanitarnej i przepompowniami ścieków oraz odcinkami kanalizacji sanitarnej i przepompowniami w Ożarowie i Krzyworzece. Długość sieci wodociągowej wynosi – 91,71 km długość przyłączy 50,66 km, liczba przyłączy wynosi 1615 sztuki. Odcinki kanalizacji sanitarnej mają łączną długość 24,89 km, długość przyłączy 14,611 km, liczba przyłączy wynosi 580 sztuk. W skład mienia wchodzi również środki transportowe, których na dzień 31.12.2023 r. jest 25 sztuk, w tym 8 sztuk to samochody OSP a 17 sztuk to środki transportowe i urządzenia techniczne Urzędu Gminy.

Tabela: informacja o stanie mienia komunalnego

Informacja o stanie mienia komunalnego Gminy Mokrsko									
Sposób zagospodarowania									
Lp.	Wyszczególnienie	Stan w dniu 01.01.2023	Stan w dniu 31.12.2023	Powstałe zmiany zwiększ.(+) zmniejsz.(-)	W bezpośrednim Zarządzie gminy	W zarządzie Jednostki komunalnej	Dzierżawa, najem	Wieczyste Użytkowanie	Inne formy
1.	Grunty ogółem /ha/ do których przysługuje gminie prawo własności	224,37	223,81	-0,56	211,95	0	4,45	2,13	5,28
	W tym rolne	11,51	11,51		7,58	0	3,93	0	0
	Działki budowlane	0	0		0	0	0	0	0
	Tereny rekreacyjne	0,25	0,25		0,25	0	0	0	0
	Pozostałe	29,76	29,03	-0,73	23,71	0	0,04	2,13	3,15
	Wysypiska	1,52	1,52		1,52	0	0	0	0
	Drogi	179,2	179,37	+0,17	178,89	0	0,48	0	0
	Lasy	0	0		0	0	0	0	0
	Parki	2,13	2,13		0	0	0	0	2,13
2.	Budynki ogółem do których przysługuje gminie prawo własności	33	33		28		4		1
	w tym								
	Mieszkalne	4	4		1		3		
	Obiekty szkolne i przedszkolne	9	9		9				
	Obiekty kulturalne		0						
	Pozostałe obiekty	13	13		12		1		
	Inne publiczne	7	7		6				1
Lokale	1	1				1			
3.	Budowlane urz. techniczne do których przysługuje gminie prawo własności								
	Wodociągi	2	2		2	0	0	0	0
	Długość w km sieci	91,71	91,71		91,71	0	0	0	0

	Długość w km przyłączy	50,01	50,66	+0,65	50,66	0	0	0	0
	Kanalizacja sanitarna	1	1		1	0	0	0	0
	Długość w km sieci	22,43	24,885	+2,455	24,885	0	0	0	0
	Długość w km przyłączy	13,589	14,611	+1,022	14,611	0	0	0	0
4.	Wysypiska do których przysługuje gminie prawo własności	0	0		-	-	-	-	-
5.	Obiekty sportowe do których przysługuje gminie prawo własności	7	7		4	-	-	-	3
6.	Środki transportowe do których przysługuje gminie prawo własności	25	25		17	8	-	-	-
7.	Dane dotyczące innych niż własność praw majątkowych, w tym w szczególności o ograniczonych prawach rzeczowych, użytkowaniu wieczystym, wierzytelnościach, udziałach w spółkach, akcjach oraz o posiadaniu:								

V INFORMACJA O REALIZACJI POLITYK, PROGRAMÓW I STRATEGII

Strategia rozwoju

W 2023 roku trwały prace nad projektem Strategii Rozwoju Gminy Mokrsko na lata 2023-2033. Dokument powstaje metodą partycypacyjną, opartą na współpracy przedstawicieli urzędu gminy, rady gminy, gminnych jednostek organizacyjnych oraz organizacji pozarządowych, którzy weszli w skład Zespołu ds. opracowania Strategii Rozwoju Gminy Mokrsko na lata 2023-2033.

Planowanie przestrzenne

Na terenie gminy Mokrsko w 2023 r. obowiązywało studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mokrsko przyjęte uchwałą nr XX/112/16 Rady Gminy Mokrsko z dnia 30 maja 2016 r. w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mokrsko.

Na terenie gminy Mokrsko w 2023 r. obowiązywały następujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

1. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Mokrsko - uchwała Nr XIV/64/03 Rady Gminy w Mokrsku z dnia 18 grudnia 2003 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Mokrsko, powiat wieluński, województwo łódzkie, opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego nr 25 poz. 287 z dnia 6 lutego 2004 r., który utrzymuje w mocy ustalenia zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Mokrsko, powiat wieluński – uchwała Nr X/74/99 Rady Gminy w Mokrsku z dnia 27 października 1999 r. w sprawie zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Mokrsko, powiat wieluński, opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego z dnia 17 grudnia 1999 r. Nr 151 poz. 1638.
2. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla gminy Mokrsko w zakresie trasy gazociągu wysokiego ciśnienia wraz z towarzyszącą infrastrukturą oraz przewodami osłonowymi dla kabli

do transmisji danych - uchwała Nr L/284/10 Rady Gminy Mokrsko z dnia 4 października 2010 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla Gminy Mokrsko w zakresie trasy gazociągu wysokiego ciśnienia wraz z towarzyszącą infrastrukturą oraz przewodami osłonowymi dla kabli do transmisji danych, opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego z dnia 4 grudnia 2010 r. Nr 346 poz. 3060.

3. Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Mokrsko – uchwała Nr XLVIII/253/18 Rady Gminy Mokrsko z dnia 7 września 2018 r., opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego z dnia 28 września 2018 r. poz. 4927.
4. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w gminie Mokrsko – uchwała Nr XV/89/20 Rady Gminy Mokrsko z dnia 28 stycznia 2020 r., opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego z dnia 7 kwietnia 2020 r. poz. 2193.
5. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszarów położonych w gminie Mokrsko – uchwała Nr XXIX/169/21 Rady Gminy Mokrsko z dnia 28 kwietnia 2021 r., opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego z dnia 20 lipca 2021 r. poz. 3237.
6. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszarów położonych w gminie Mokrsko – uchwała Nr LXVI/335/23 Rady Gminy Mokrsko z dnia 6 września 2023 r., opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego z dnia 8 grudnia 2023 r. poz. 10049.

W 2023 r. w trakcie sporządzania bądź rozpoczęto sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w związku z podjętymi uchwałami:

1. Nr XL/227/22 Rady Gminy Mokrsko z dnia 16 marca 2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszarów położonych w gminie Mokrsko.
2. Nr XLV/249/22 Rady Gminy Mokrsko z dnia 30 czerwca 2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszarów położonych w gminie Mokrsko.
3. Nr XLV/250/22 Rady Gminy Mokrsko z dnia 30 czerwca 2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w gminie Mokrsko.
4. Nr LXIV/326/23 Rady Gminy Mokrsko z dnia 29 czerwca 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Mokrsko.

Gospodarka mieszkaniowa i lokalami użytkowymi

1. W zasobie gminy znajdują się 3 lokale użytkowe, 2 z nich pozostają wynajęte na mocy umów najmu. W zasobie mieszkaniowym gminy znajduje się 17 lokali mieszkalnych w 10 budynkach. 10 spośród w/w lokali wyposażonych jest w instalacje c.o. 16 spośród w/w lokali pozostaje wynajęte na mocy umów najmu. W zasobie mieszkaniowym gminy nie znajdują się lokale socjalne.
2. Stawki czynszu za lokale mieszkalne ustalone są zarządzeniem Wójta Gminy Mokrsko Nr 12/22 z 10 marca 2022 r. Miesięczna stawka czynszu z 1 m² powierzchni lokalu mieszkalnego wynosi 3,20 zł, zarządzenie przewiduje obniżenie stawki czynszu o 20% jeśli lokal nie posiada instalacji wodno-kanalizacyjnej, o 10% jeśli lokal nie posiada instalacji centralnego ogrzewania, o 5% jeśli lokal nie posiada instalacji ciepłej wody, o 10% jeśli lokal nie posiada łazienki i ubikacji.

Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych

Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych na terenie gminy Mokrsko na lata 2018 – 2023 został uchwalony uchwałą nr XXXIX/205/17 Rady Gminy Mokrsko w dniu 29.12.2017 r.

Zgodnie z art. 21 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2017 r., poz. 328 z późn. zm.) przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne opracowuje wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w jego posiadaniu.

Gmina Mokrsko prowadzi działalność w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie gminy.

„Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych na terenie gminy Mokrsko na lata 2018 – 2023”, jest kontynuacją zadań inwestycyjnych realizowanych przez gminę Mokrsko i obejmuje:

- przebudowę stacji uzdatniania wody w Mokrsku wraz z budową dwóch zbiorników na wodę (planowane nakłady: 2.861.009,94 zł),

- budowę sieci kanalizacji sanitarnej z przyłączami i tranzytową przepompownią ścieków - Mokrsko część „B” (planowane nakłady: 1.693.995,51 zł), (kwota po przetargu: 2.195.839,82 zł brutto),
  - rozbudowę ciągu technologicznego w gminnej oczyszczalni ścieków w Mokrsku o stopień odwadniania osadów komunalnych – prasa do osadów na oczyszczalni ścieków (planowane nakłady: 586.095,00 zł), (kwota po przetargu 455.100,00 zł brutto),
  - budowę sieci kanalizacji sanitarnej w Krzyworzece (planowane nakłady: 6.323.300,44 zł),
  - przebudowę stacji uzdatniania wody w Ożarowie (planowane nakłady: 2.188.340,94 zł), (kwota po przetargu: 4.313.187,02 zł brutto)
  - budowę 10 przydomowych oczyszczalni ścieków (Lipie, Motyl, Ożarów Banasie i Słoniny) (planowane nakłady: 221.400,00 zł),
  - modernizację przyłączy wodociągowych w m. Ożarów (ok. 150 szt.) (planowane nakłady: 300.000,00 zł).
- „Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych na terenie gminy Mokrsko na lata 2018 – 2023” obejmuje sześcioletni okres inwestycyjny o wartości: 14.174.141,83 zł (wartość po uwzględnieniu kwot z przetargów: 16.669.837,22 zł)

Zadania przewidziane do realizacji posiadają zdefiniowany budżet fazy przed inwestycyjnej (projekty, pozwolenia na budowę, koncepcje).

Stacje uzdatniania wody w Mokrsku i Ożarowie wymagają modernizacji. Ze względu na stan techniczny rurociągi technologiczne i odżelaziacze wymagają wymiany.

W ramach realizacji zadań inwestycyjnych zapisanych w Wieloletnim planie rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych realizowano:

- w roku 2022 kontynuowana była budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Krzyworzece
- w roku 2022 rozpoczęto budowę sieci kanalizacji sanitarnej z przyłączami i tranzytową przepompownią ścieków - Mokrsko część „B” („Mokrsko-Korea”),
- na lata 2023 – 2024 zaplanowana jest przebudowa stacji uzdatniania wody w Ożarowie.

Oprócz tego w roku 2022 opracowano „Program funkcjonalno-użytkowy przebudowy i rozbudowy oczyszczalni ścieków w Mokrsku za kwotę 36.900,00 zł.

Regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Mokrsko

Regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Mokrsko został uchwalony uchwałą nr XXXVII/206/21 Rady Gminy Mokrsko w dniu 29 listopada 2021 r. i zastąpił Regulamin uchwalony w roku 2018.

Zmiana Regulaminu wypełniła obowiązek nałożony przepisami prawa, a w szczególności ustawą z dnia 13 lutego 2020 r. o zmianie ustawy Prawo budowlane oraz innych ustaw (Dz. U. z 2020 r. poz. 471). Artykuł siódmy ww. ustawy wprowadził do ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2020 poz. 2028) pojęcie „warunki przyłączenia do sieci”. Jednocześnie ustawodawca określił minimalną treść wniosku o przyłączenie, terminy wydania warunków przez przedsiębiorstwa, ważność warunków i kary za opóźnienie w ich wydaniu. Ustawodawca zobowiązał również rady gmin do dostosowania treści regulaminów w obszarze wspomnianych przepisów.

Regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Mokrsko określa:

- minimalny poziom usług świadczonych przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne w zakresie dostarczania wody i odprowadzania ścieków,
- szczegółowe warunki i tryb zawierania umów z odbiorcami usług,
- sposób rozliczeń w oparciu o ceny i stawki opłat ustalone w taryfach,
- warunki przyłączenia do sieci,
- techniczne warunki określające możliwość dostępu do usług wodociągowo-kanalizacyjnych,
- sposób dokonywania odbioru przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne wykonanego przyłącza,
- sposób postępowania w przypadku niedotrzymania ciągłości usług i odpowiednich parametrów dostarczanej wody i wprowadzanych do sieci kanalizacyjnej ścieków,
- standardy obsługi odbiorców usług, w tym sposoby załatwiania reklamacji oraz wymiany informacji dotyczących w szczególności zakłóceń w dostawie wody i odprowadzaniu ścieków,
- warunki dostarczania wody na cele przeciwpożarowe.

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Mokrsko na lata 2021 - 2032

Obowiązujący Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Mokrsko na lata 2021 – 2032 został przyjęty uchwałą Rady Gminy Mokrsko Nr XXII/130/20 z dnia 28 września 2020 r. w sprawie

przyjęcia Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Mokrsko na lata 2021 – 2032.

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Mokrsko na lata 2021 - 2032 nie wyznacza ram dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, a jego nadrzędnym celem jest usunięcie, do końca 2032 r., wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy i wyeliminowanie potencjalnego zagrożenia azbestem dla zdrowia ludzi. Wykonanie założeń dokumentu nie wiąże się z realizacją przedsięwzięć wyszczególnionych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 poz. 1839).

W „Programie” przyjęto zasadę realizacji zadań, które służą zmniejszeniu ilości występowania azbestu i wyrobów azbestowych oraz służą zmniejszeniu narażenia zdrowia ludzi na pył azbestowy. Jest to kierunek działań zgodny z wymogami prawa polskiego i Unii Europejskiej.

„Program...” określa zasady postępowania z odpadami, w sposób zapewniający ochronę życia i zdrowia ludzi oraz ochronę środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, a w szczególności ich negatywnego oddziaływania na środowisko oraz sposobu unieszkodliwiania odpadów.

Realizacja uchwał rady gminy dotyczących programu ochrony środowiska

Uchwała nr XVII/102/20 Rady Gminy Mokrsko z dnia 15 kwietnia 2020 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu przyznawania pomocy finansowej osobom fizycznym i prawnym w ramach realizacji przedsięwzięcia polegającego na demontażu, transporcie i unieszkodliwieniu wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Mokrsko na lata 2020 – 2032 obowiązuje na terenie gminy Mokrsko.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2019 r. poz. 1396 z późn. zm.) do zadań własnych gminy należy m.in. finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w zakresie określonym w art. 400a ust. 1 pkt 2, 5, 8, 9, 15, 16, 21–25, 29, 31, 32 i 38–42 w/w ustawy.

Finansowanie lub dofinansowanie przez gminę kosztów inwestycji służących ochronie środowiska, ponoszonych przez podmioty niezaliczane do sektora finansów publicznych, w szczególności: osoby fizyczne, wspólnoty mieszkaniowe, osoby prawne i przedsiębiorców, a także jednostki sektora finansów publicznych, będące gminnymi lub powiatowymi osobami prawnymi, na zasadach udzielania dotacji celowej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 ze zmianami), zostało dopuszczone przepisami ww. ustawy Prawo ochrony środowiska.

Przepis art. 403 ust. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2019 r. poz. 1396 z późn. zm.) stanowi, iż zasady udzielania dotacji celowej, o której mowa powyżej, obejmujące w szczególności kryteria wyboru inwestycji do finansowania lub dofinansowania oraz tryb postępowania w sprawie udzielania dotacji i sposób jej rozliczania określa odpowiednio rada gminy w drodze uchwały.

Niniejsza uchwała określa zasady przyznawania pomocy finansowej osobom fizycznym i prawnym w ramach realizacji przedsięwzięcia polegającego na usunięciu z terenu Gminy Mokrsko zalegających na posesjach odpadów zawierających azbest. Jej podjęcie pozwoliło na realizację zadań wynikających z przyjętego w dniu 14 lipca 2009 r. przez Radę Ministrów „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032” w zakresie usuwania wyrobów azbestowych oraz przyjętego przez Radę Gminy Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Mokrsko na lata 2021 – 2032.

Zgodnie z podjętą uchwałą zrealizowano w roku 2022 zadanie: „Usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Mokrsko w 2022 roku”.

Finansowaniem były objęte następujące czynności: demontaż, pakowanie (przygotowanie do transportu), transport i utylizacja odpadów zawierających azbest.

Zadanie było realizowane z pomocą środków (dotacji) z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi. Dotacja wyniosła do 90% kosztu całkowitego zadania.

W wyniku realizacji zadania unieszkodliwiono 99,240 Mg odpadów zawierających azbest. Całkowita wartość zadania: 47.592,66 zł. Dotacja z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi wyniosła: 38.400,00 zł. Zadaniem objęto 51 posesji na terenie gminy.

Plan gospodarki niskoemisyjnej

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Mokrsko został przyjęty uchwałą nr XVI/87/16 Rady Gminy Mokrsko z dn. 19 lutego 2016 r. Jego celem głównym jest realizacja pakietu klimatyczno-energetycznego.

Środki na realizację założeń ujętych w Planie pochodzą rokrocznie z budżetu Gminy oraz ze źródeł zewnętrznych. W 2023 r. podjęto działania zmierzające do osiągnięcia celów strategicznych Planu, m.in. zwiększenie efektywności energetycznej budynków, zmniejszenie poziomu niskiej emisji pochodzącej z gospodarstw domowych, edukacja ekologiczna mieszkańców:

- realizacja zadania „Usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Mokrsko w 2023 roku”, w wyniku którego unieszkodliwione zostały odpady niebezpieczne zawierające azbest poprzez składowanie w ilości 93,968 Mg, dofinansowane przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi;
- rozbudowa i przebudowa dróg powiatowych, gminnych oraz wewnętrznych (przebudowa oraz budowa drogi gminnej nr 117059E w miejscowości Słupsko i Mątewki, rozbudowa dróg Komorniki – Lipie, Orzechowiec-Poręby-Komorniki, rozbudowa drogi gminnej w miejscowości Ożarów (Lasek), remont dróg gminnych w Gminie Mokrsko - Chotów, Krzyworzeka, Słupsko, Słupsko, przebudowa drogi wewnętrznej dojazdowej do pól na działce nr 389 w miejscowości Komorniki, przebudowa drogi w Komornikach od cmentarza do drogi powiatowej nr 4513E, modernizacja drogi gminnej oraz drogi wewnętrznej w Chotowie, remont drogi powiatowej nr 4514E w m. Chotów, Mokrsko, modernizacja systemu komunikacji w miejscowości Ożarów, bieżąca naprawa dróg, utrzymanie porządku na poboczach, zakup sprzętu drogowego);
- modernizacja oświetlenia ulicznego w miejscowościach Ożarów i Mokrsko;
- rozbudowa i przebudowa obiektów użyteczności publicznej – budowa oddziału przedszkolnego wraz z zagospodarowaniem terenu w miejscowości Chotów;
- zakup i montaż automatycznej stacji meteorologicznej, usytuowanej w Komornikach;
- współpraca z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi z zakresie realizacji Programu Priorytetowego „Czyste powietrze”, dzięki czemu Gmina Mokrsko jest jedną z gmin, które bezpośrednio przyjmują wnioski od potencjalnych beneficjentów;
- działania z zakresu edukacji ekologicznej podejmowane przez placówki oświatowo-kulturalne z terenu gminy. Organizowane były lekcje, zajęcia warsztatowe, pogadanki, konkursy, wyjazdy z zakresu ekologii. Przeprowadzono ponadto akcję „Sprzątanie świata”.

Program ochrony środowiska

Program ochrony środowiska dla Gminy Mokrsko na lata 2021 – 2025 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko został uchwalony uchwałą nr XXVII/160/21 Rady Gminy Mokrsko w dniu 24.02.2021 r.

Celem sporządzenia i uchwalenia Programu Ochrony Środowiska jest realizacja przez jednostkę samorządu terytorialnego polityki ochrony środowiska zbieżnej z założeniami najważniejszych dokumentów strategicznych i programowych. POŚ stanowi podstawę funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem spajającą wszystkie działania i dokumenty dotyczące ochrony środowiska i przyrody na szczeblu JST.

W dokumencie dokonano oceny aktualnego stanu środowiska oraz przeanalizowano możliwości jego poprawy na terenie gminy Mokrsko z uwzględnieniem dziesięciu obszarów przyszłej interwencji.

Są to:

1. Ochrona klimatu i jakości powietrza,
2. Gospodarowanie wodami,
3. Gleby,
4. Zasoby geologiczne,
5. Zasoby przyrodnicze,
6. Zagrożenia hałasem,
7. Pola elektromagnetyczne,
8. Gospodarka wodno-ściekowa,
9. Gospodarka odpadami oraz zapobieganie powstawaniu odpadów,
10. Wpływ zmian klimatu i zagrożenia poważnym awariami.

Każdy z dziesięciu wyżej wymienionych obszarów zawiera podsumowanie i analizę SWOT, która ma na celu pokazanie mocnych stron gminy oraz tych, które wymagają interwencji.

W Programie Ochrony Środowiska zostały ujęte zadania, które gmina Mokrsko zamierza zrealizować w celu poprawy stanu środowiska. Zadania te będą dotyczyły: poprawy jakości powietrza, gospodarki wodno-ściekowej oraz gospodarki odpadami. Do zadań przypisano wskaźniki realizacji, które ułatwią prowadzenie monitoringu realizacji POŚ oraz będą stanowiły podstawę przygotowywania raportu z jego realizacji.

Podstawą prawną wykonania Prognozy był art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 3 października z 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2020 r. poz. 283 z późn. zm.).

Zakres Prognozy wynikał z art. 51 ust. 2 ww. ustawy i został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Łodzi.

Przedmiotem opracowania Prognozy był Program Ochrony Środowiska dla Gminy Mokrsko na lata 2021 – 2025. W/w dokument jest dokumentem strategicznym, w którym wyznaczono cele (m. in. poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych oraz ograniczenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery, poprawa gospodarki odpadami, ochrona zasobów przyrodniczych i gleb), wynikające m. in. z poniższych dokumentów: Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady Europy nr 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (dyrektywa SOOŚ), Dyrektywa Rady nr 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne (dyrektywa OOŚ), Strategia „Europa 2020”, Pakiet klimatyczno-energetyczny Unii Europejskiej, Aktualizacja Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych 2015, Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032, Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2022, Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030 Trzecia Fala Nowoczesności, Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko”, Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”, Strategia rozwoju transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku), Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012 – 2020, Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022, Krajowa strategia rozwoju regionalnego 2010 – 2020: regiony, miasta, obszary wiejskie, Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020, Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020, Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007 – 2013, Polityka energetyczna polski do 2030 roku, Strategia Ochrony Obszarów wodno-błotnych w Polsce wraz z planem działań, Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, Projekt Narodowego Programu Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej, Krajowy Plan Działań dotyczący efektywności energetycznej, Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, Narodowa Strategia Gospodarowania Wodami, Projekt Polityki Wodnej Państwa 2030 (z uwzględnieniem etapu 2016) (PWP 2030), Krajowa Strategia Ochrony i Umiarkowanego Użytkowania Różnorodności Biologicznej, Krajowy Plan Działania w zakresie Energii ze Źródeł Odnawialnych, Biała Księga „Adaptacja do zmian klimatu: europejskie ramy działania”, Polityka Klimatyczna Polski, Polityka Leśna Państwa (Krajowy Plan Zwiększenia Lesistości), Strategia Rozwoju Gminy na lata 2015 – 2022, Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Mokrsko.

Rodzaje źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza na terenie Gminy Mokrsko można podzielić na: emisję powierzchniową (w skład której wchodzi zanieczyszczenia komunalne z: palenisk domowych, gromadzenia i utylizacji ścieków i odpadów), emisję liniową (komunikacyjną, pochodzącą głównie z transportu samochodowego, w której poszczególne odcinki drogi rozpatrywane są jako emitery) oraz emisję punktową. Największy udział w emisji szkodliwych substancji do powietrza na terenie gminy Mokrsko ma emisja powierzchniowa. Na terenie gminy najbardziej uciążliwym źródłem hałasu jest komunikacja drogowa. Hałas przemysłowy nie stanowi problemu na terenie gminy. W ostatnich latach na terenie gminy nie prowadzono pomiarów hałasu komunikacyjnego.

W 2019 roku w żadnym z monitorowanych punktów na terenie województwa łódzkiego nie stwierdzono przekroczeń normy promieniowania elektromagnetycznego wynoszącej – 7V/m.

W związku z powyższym na terenie gminy Mokrsko jak i na terenie całego województwa brak jest realnego zagrożenia nadmiernym poziomem pól elektromagnetycznych.

Stan jednolitych części wód przepływających przez teren gminy Mokrsko oceniono jako zły.

Stan wód podziemnych oceniono jako dobry.

Łącznie z sieci wodociągowej korzysta ok. 94,5 % mieszkańców, natomiast z sieci kanalizacyjnej zaledwie ok. 33,1 % mieszkańców gminy. Ścieki nieobjęte systemem kanalizacyjnym i gromadzone w zbiornikach bezodpływowych wywożone są taborem asenizacyjnym do oczyszczalni ścieków. W 2018 r. było zewidencjonowanych na terenie gminy 845 bezodpływowych zbiorników oraz 125 przydomowych oczyszczalni ścieków.

Na terenie gminy Mokrsko występują formy ochrony przyrody w postaci pomników przyrody, obszaru chronionego krajobrazu, użytków ekologicznych oraz zespołu przyrodniczo-krajobrazowego.

Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, iż powierzchnia lasów na terenie gminy wynosi 1 465,93 ha, co daje lesistość na poziomie 18,9%. Wskaźnik lesistości dla omawianego obszaru jest zatem niższy od średniej krajowej, która wynosi 30,0%. Lasy występują w dość dużym zwartym kompleksie, który w kierunku północno-wschodnim łączy się z dużym kompleksem leśnym położonym poza granicami gminy, drzewostany mają głównie powyżej 40 lat.

Na terenie gminy brak jest zakładów zakwalifikowanych do zakładów o dużym lub zwiększonym ryzyku awarii przemysłowej.

W ramach opracowania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Mokrsko, przedstawiono cele i kierunki działań jakie musi realizować gmina w celu poprawy jakości środowiska.

W ramach opracowania dokumentu przedstawiono także szczegółowy harmonogram realizacji działań.

Realizacja zadań inwestycyjnych w zakresie ochrony środowiska wymaga nakładów finansowych znacznie przewyższających możliwości budżetowe jednostek samorządu terytorialnego. Istnieje zatem potrzeba

pozyskania zewnętrznych źródeł finansowego wsparcia przedsięwzięć inwestycyjnych. W tym celu wskazano potencjalne źródła finansowania wyznaczonych zadań.

Właściwe wykorzystanie możliwych rozwiązań o charakterze organizacyjnym ma istotne znaczenie w procesie wdrażania Programu i jego realizacji. Wprowadzenie zasad monitoringu umożliwi sprawną realizację działań, jak również pozwoli na bieżącą aktualizację celów Programu.

System gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie gminy Mokrsko funkcjonował w oparciu o następujące podstawy prawne:

- ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach,
- uchwała Nr XXX/174/21 Rady Gminy Mokrsko z dnia 31 maja 2021 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki tej opłaty,
- uchwała Nr XLVII/253/22 Rady Gminy Mokrsko z dnia 18 lipca 2022 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki tej opłaty,
- uchwała Nr XIX/117/20 Rady Gminy Mokrsko z dnia 30 czerwca 2020 r. w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości,
- uchwała nr XIX/116/20 Rady Gminy Mokrsko z dnia 30 czerwca 2020 r. w sprawie zwolnienia w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym,
- uchwała nr XLVII/254/22 Rady Gminy Mokrsko z dnia 28 lipca 2022 r. w sprawie zwolnienia w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym,
- uchwała Nr XXII/120/16 Rady Gminy Mokrsko z dnia 12 września 2016 r. w sprawie terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- uchwała Nr XVII/100/20 Rady Gminy Mokrsko z dnia 15 kwietnia 2020 r. w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Mokrsko,
- uchwała nr XVIII/110/20 Rady Gminy Mokrsko z dnia 4 czerwca 2020 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XVII/100/20 Rady Gminy Mokrsko z dnia 15 kwietnia 2020 r. w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Mokrsko,
- uchwała Nr XL/224/22 Rady Gminy Mokrsko z dnia 16 marca 2022 r. w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Mokrsko,
- uchwała nr XVII/101/20 Rady Gminy Mokrsko z dnia 15 kwietnia 2020 r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatą za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- uchwała nr XL/225/22 Rady Gminy Mokrsko z dnia 16 marca 2022 r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatą za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- uchwała Nr XXII/123/16 Rady Gminy Mokrsko z dnia 12 września 2016 r. w sprawie ryczałtowej stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi za rok od domku letniskowego lub innej nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno – wypoczynkowe oraz ustalenie stawki opłaty za pojemnik o określonej pojemności,
- uchwała Nr XXII/122/16 Rady Gminy Mokrsko z dnia 12 września 2016 r. w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, składanej przez właścicieli nieruchomości, na których znajdują się domki letniskowe lub inne nieruchomości wykorzystywane na cele rekreacyjno-wypoczynkowe jedynie przez część roku,
- uchwała Nr XXXVIII/212/21 Rady Gminy Mokrsko z dnia 28 grudnia 2021 r. w sprawie pokrycia kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych niepochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.
- uchwała Nr LXII/312/23 Rady Gminy Mokrsko z dnia 20 kwietnia 2023 r. zmieniająca uchwałę Nr XL/224/22 Rady Gminy Mokrsko z dnia 16 marca 2022 r. w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Mokrsko,
- uchwała Nr LXII/313/23 Rady Gminy Mokrsko z dnia 20 kwietnia 2023 r. zmieniająca uchwałę

Nr XL/225/22 Rady Gminy Mokrsko z dnia 16 marca 2022 r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Mokrsko na lata 2021-2030 została uchwalona Uchwałą Nr XXX/173/21 Rady Gminy Mokrsko z dnia 31 maja 2021 roku.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa. Przy jej wykorzystaniu państwo stara się zaspokoić najniezbędniejsze potrzeby osób znajdujących się w niedostatku. Ponadto celem pomocy społecznej jest wspieranie osób i rodzin, które przy wykorzystaniu własnych środków finansowych nie są w stanie zaspokoić wszystkich swoich potrzeb.

Polityka społeczna gminy Mokrsko realizowana jest w sposób ciągły i ma na celu zapewnienie harmonijnej egzystencji społeczności lokalnej. Wyznacza standardy i osiąga adekwatne szczeble wykonania poprzez świadczenie zadań z zakresu pomocy społecznej. Priorytetem jest jednostka ludzka oraz właściwe funkcjonowanie najmniejszej komórki społecznej jaką jest rodzina z uwzględnieniem i poszanowaniem wszelkich praw człowieka. Rozwiązanie istotnych problemów społecznych jest działaniem trudnym i długofalowym, dlatego też celowe strategiczne podejście do sfery polityki społecznej, również na poziomie lokalnym. Realizacją na poziomie lokalnym zajmuje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mokrsku, który opracowuje Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Mokrsko. Głównym priorytetem jest dążenie do zniwelowania bezrobocia oraz zahamowanie procesu marginalizacji najuboższych warstw społecznych. Działania realizowane są przy wsparciu rodzin patologicznych oraz poprzez prowadzenie profilaktyki dla kręgosób narażonych na możliwość uzależnień. Działania skierowane są na aktywizację osób korzystających z usług pomocy społecznej na ich dążenie do ponownego usamodzielnienia się.

Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych

informacje ogólne:

1. Środowiskowy Dom Samopomocy obejmuje zasięgiem 2 gminy: Mokrsko i Skołmin. Obecnie w ŚDS przebywa 34 osoby, jest to dom typu ABCD, w podziale na kategorie uczestników: A - 3 B - 16 C - 2 D - 13
2. Ogólna charakterystyka grupy uczestników :
Większość uczestników ŚDS w Mokrsku to osoby w średnim wieku. Najstarszy uczestnik ma 82 lata, najmłodszy 22 lat. Są to osoby w większości mieszkające z rodzinami, utrzymujące się z renty inwalidzkiej lub socjalnej. Rzeczywista liczba osób korzystających z ŚDS w roku sprawozdawczym to 36 osób : 1 osoba zrezygnowała ze względu na pogarszający się stan zdrowia, 1 osoba zmarła , na te miejsca zostały przyjęte 2 nowe osoby.
3. ŚDS mieści się w kompleksie budynków przy ZSiP w Mokrsku . Siedzibą ŚDS jest zaadoptowana część budynku Szkoły Podstawowej w Mokrsku .
4. Dom posiada oddzielne wejście. Usytuowany jest na parterze.
  - 1) powierzchnia użytkowa:273,54m²
  - 2) bariery architektoniczne : nie występują.
  - 3) udogodnienia umożliwiające funkcjonowanie osobom niepełnosprawnym:
    - specjalistyczny podjazd dla wózków inwalidzkich przed budynkiem ŚDS,
    - sprzęty dostosowane do potrzeb uczestników,
    - poręcze w łazienkach i sanitariatach.
5. Usługi świadczone przez Dom :
  - Trening umiejętności społecznych- Spotkania społeczności (1 raz w miesiącu lub częściej wg potrzeb) rozmowy , udział w spotkaniach okolicznościowych, wyjazdy do kina, teatru , na wycieczki.
  - Trening higieniczno-estetyczny oraz zajęcia z profilaktyki zdrowotnej- pomoc w czynnościach samoobsługowych, pomoc w umawianiu wizyt lekarskich oraz w realizacji recept , e-recept , teleporad.
  - Trening ekonomiczny- nauka dysponowania własnymi pieniędzmi, planowania wydatków, wizyty w sklepie.
  - Trening kulinarny- nauka przygotowywania prostych posiłków, napoi, sporządzania jadłospisów. Zapoznanie się z obsługą urządzeń domowych zgodnie z zasadami BHP. - Trening umiejętności praktycznych- nabycie umiejętności w zakresie czynności porządkowych., korzystania z podstawowych narzędzi w celu dokonania drobnych napraw i wykonania prac porządkowych na terenie przed ŚDS. Nauka załatwiania spraw urzędowych.

- Elementy prac stolarskich i majsterkowania - zajęcia z rzeźby, prace w drewnie, nabywanie umiejętności wykonywania drobnych napraw, nauka obsługi podstawowych narzędzi stolarskich.
- Zajęcia krawieckie- nauka szycia na maszynie, nabywanie umiejętności krawieckich potrzebnych w życiu codziennym.
- Zajęcia z zakresu rękodzieła/ plastyczne- zajęcia z zakresu rękodzieła, zajęcia plastyczne, malarstwo, ceramika, haft, papierowa wiklina i inne metody.
- Zajęcia sportowo-rekreacyjne- ćwiczenia ogólnousprawniające, dbanie o dobrą kondycję fizyczną, udział w zawodach sportowych.
- Trening w zakresie obsługi komputera i urządzeń biurowych- przepisywanie tekstów, redagowanie informatora "Marzenia i Zdarzenia", nauka korzystania z internetu.
- Trening umiejętności spędzania czasu wolnego- nauka jak dobrze i praktycznie spędzić czas wolny.
- Poradnictwo psychologiczne- wsparcie psychologiczne , pomoc w rozwiązywaniu problemów uczestników, współpraca z rodziną.

Informacje finansowe:

1. Środowiskowy Dom Samopomocy jest finansowany ze środków Wojewody Łódzkiego, zgodnie z zasadami finansowania ustalonymi przez Wojewodę – kwota dotacji na działalność bieżącą w 2023 roku to 926 322,20 zł
2. Dodatkowe dotacje: W 2023 r :
  - w ramach programu „Za życiem”. Otrzymaliśmy kwotę 100 592,88 zł. Kwota została wykorzystana w całości, m.in. na dodatkowe zajęcia dla uczestników z niepełnosprawnością sprzężoną, pokrycie części kosztów zatrudnienia psychologa i pedagoga.
  - środki z Gminy Mokrsko na działalność bieżącą : 20 000,00 zł.

Poza tym w 2023 roku został zakupiony dla ŚDS nowy bus dowożący uczestników na zajęcia do placówki. Na zakup busa pozyskane zostały środki w wysokości 262 800,00 zł . Zakup był współfinansowany przez ŁUW 64 000,00 zł , Gminę Mokrsko 200 800,00 zł oraz PFRON 100 000,00 zł .

Informacja o realizacji polityk, programów i strategii:

Środowiskowy Dom Samopomocy funkcjonuje w oparciu o program działalności oraz roczne plany pracy akceptowane przez Wojewodę Łódzkiego oraz Wójta Gminy Mokrsko.

Z wykonania planu składane są stosowne sprawozdania merytoryczne i finansowe do Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi i do Urzędu Gminy w Mokrsku.

Współpraca z innymi społecznościami samorządowymi:

- Urząd Gminy w Mokrsku i Skomlinie,
- Starostwo Powiatowe w Wieluniu,
- Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej w Mokrsku i Skomlinie,
- Biblioteka Publiczna w Mokrsku ,
- Biblioteka Miejska w Wieluniu.-Koło Gospodyń wiejskich w Mokrsku.-Izbą Pamięci Historii Wsi Mokrsko.
- PFRON, PCPR
- Placówki oświatowe
- Placówki o charakterze opiekuńczo-wychowawczym (WTZ,DPS, ŚDS, Szkoła Specjalna w Wieluniu).

Inne informacje o działaniach ŚDS:

Gminny Program Wspierania Rodziny

Obowiązująca od 1 stycznia 2012 r. ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 177) porządkuje i reguluje kwestie związane z pomocą dziecku i rodzinie przez państwo oraz samorządy, która nałożyła na gminę zadania, mające na celu stworzenie i realizowanie spójnego systemu pomocy dziecku i rodzinie, do których w szczególności należy:

1. opracowanie i realizacja 3 - letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mokrsku realizuje Program Wspierania Rodziny w Gminie Mokrsko na lata 2022 – 2024, który został przyjęty Uchwałą Rady Gminy Mokrsko XL/220/22 z dnia 16 marca 2022 roku.

2. tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Mokrsku zatrudniony jest 1 asystent rodziny. Działaniami asystenta objętych było średnio 15 rodzin (31 dzieci) z terenu gminy Mokrsko. Praca asystenta koncentrowała się głównie na poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej rodzin, w których są dzieci. Głównym celem pracy z rodziną było podniesienie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny i umiejętności

prowadzenia gospodarstwa domowego, utrzymania w czystości mieszkania, zarządzania budżetem domowym, współpracy ze szkołą, pedagogiem, kuratorem, służbą zdrowia oraz radzenia sobie z bieżącymi problemami, pomoc w terminowym realizowaniu spraw urzędowych, podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia i bezpieczeństwa dzieci i rodzin; udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej.

3. tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych przez:
  - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa. Ofiary przemocy mogą uczestniczyć w spotkaniach grupy wsparcia;
  - b) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci - na terenie gminy działa Dom Kultury w Ożarowie oraz trzy świetlice: Świetlica Wiejska w Komornikach, Chotowie i Słupsku. W 2023 r. ogółem uczęszczało – 287 dzieci.
4. finansowanie:
  - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystenta rodziny
  - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust.2 „Rodzina wspierająca, przy współpracy asystenta rodziny, pomaga rodzinie przeżywającej trudności w:
    - 1) opiece i wychowaniu dziecka;
    - 2) prowadzeniu gospodarstwa domowego;
    - 3) kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych”.

Ponoszonych przez rodziny wspierające – w 2023 r. nie było rodzin wspierających;

5. współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;

W 2023 roku gmina Mokrsko w ramach kosztów za pobyt małoletnich w rodzinach zastępczych i omach dziecka poniosła ogółem koszty w kwocie **10.218,00 zł**, w tym: w ramach kosztów za pobyt małoletnich w rodzinach zastępczych - 10.218,00 zł, a w ramach kosztów za pobyt małoletnich w domach dziecka - 0,00 zł.

Główne przyczyny umieszczania dzieci w pieczy zastępczej to:

- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i niezaradność życiowa,
- alkoholizm rodziców (lub jednego z nich),
- przemoc fizyczna i psychiczna względem członków rodziny,
- choroby.

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej albo instytucjonalnej pieczy zastępczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
  - 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
  - 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka albo środków finansowych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz środków finansowych na bieżące funkcjonowanie tej placówki.
- 4 sporządzanie sprawozdań rzeczowo - finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie.

W 2023 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mokrsku sporządził dwa sprawozdania:

- sprawozdanie z realizacji zadania w ramach „Resortowego wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej” za 2022 rok - asystent rodzinny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”,
- sprawozdanie rzeczowo – finansowe z wykonywania przez gminę zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Jednym z głównych świadczeń realizowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mokrsku jest praca socjalna świadczona na rzecz osób i rodzin w celu wzmocnienia ich kompetencji społecznych oraz poprawę funkcjonowania w środowisku lokalnym. Prowadzona jest do zwiększenia aktywności i samodzielności klientów GOPS oraz społeczności lokalnych. Krąg odbiorców jest szeroki, gdyż praca socjalna świadczona jest niezależnie od sytuacji dochodowej rodziny, a pomoc taką otrzymuje każda rodzina, która zgłasza takie potrzeby.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Mokrsku realizowane są następujące działania w pracy socjalnej:

1. Praca socjalna na rzecz zapewnienia/uzyskania niezbędnych środków materialnych:

- pomoc w uzyskaniu świadczeń emerytalno-rentowych, z tytułu alimentów i ich podwyższenia, z funduszu pracy, z tytułu zabezpieczenia społecznego,
  - udzielanie pomocy materialnej z pomocy społecznej,
  - pomoc i edukacja w zakresie gospodarowania budżetem domowym, w tym wspólne z klientem planowanie i monitorowanie wydatków oraz umożliwienie uczestnictwa w treningu budżetowym.
2. Praca socjalna na rzecz zapewnienia godziwych warunków mieszkaniowych:
- pomoc i poradnictwo w zakresie złożenia wniosku o przydział mieszkania,
  - pomoc i poradnictwo w spłacie lub umorzeniu zaległości,
  - działania interwencyjne w zakresie przeciwdziałania bezdomności,
  - pomoc w pozyskaniu miejsca w placówce noclegowej,
  - pomoc w zakresie dostosowania mieszkania do potrzeb osób niepełnosprawnych,
3. Praca socjalna na rzecz rozwiązywania problemów bezrobocia:
- pomoc w nabywaniu umiejętności poszukiwania pracy i kierowanie do klubów integracji społecznej, klubów pracy,
  - kierowanie do udziału w programach i zajęciach aktywizujących dla bezrobotnych,
  - pomoc w uzyskaniu możliwości podjęcia i kierowanie do pracy w formach subsydiowanych przez PUP,
  - wsparcie w sytuacji pozostawania bez pracy bezrobotnego i jego rodziny.
4. Praca socjalna na rzecz poprawy stanu zdrowia:
- edukacja w zakresie profilaktyki i higieny zdrowotnej w rodzinie,
  - pomoc w załatwieniu pobytu i dotarcia do szpitala,
  - pomoc w załatwieniu wizyty lekarza w domu,
  - pomoc w pozyskaniu sprzętu medycznego, ortopedycznego.
5. Praca socjalna na rzecz zapewnienia opieki osobom starszym i niepełnosprawnym:
- działania na rzecz zapewnienia opieki osobie strasznej lub niepełnosprawnej przez rodzinę,
  - zapewnienie usług opiekuńczych w domu osoby starszej i niepełnosprawnej,
  - budowanie wsparcia środowiskowego dla osób starszych i niepełnosprawnych,
  - pomoc w uzyskaniu możliwości pobytu w dziennych placówkach wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych,
  - pomoc w zapewnieniu opieki całodobowej np. DPS, ZOL,
  - pomoc w zorganizowaniu przeprowadzki do DPS, ZOL.
6. Praca socjalna na rzecz wykorzystania uprawnień osób niepełnosprawnych:
- pomoc w ustaleniu stopnia niezdolności do pracy lub stopnia niepełnosprawności,
  - pomoc w uzyskaniu sprzętu medycznego, ortopedycznego,
  - pomoc w uzyskaniu skierowania na turnusy rehabilitacyjne, sanatorium.
7. Praca socjalna na rzecz zapewnienia właściwego rozwoju psychospołecznego dzieci i młodzieży:
- prowadzenie poradnictwa i edukacji dla rodziców w obszarze opiekowania się i wychowywania dzieci,
  - pomoc w dotarciu rodziny do zajęć edukacyjnych, grup wsparcia,
  - pomoc w korzystaniu ze świetlicy środowiskowej,
  - działania interwencyjne w sytuacji naruszenia praw dziecka, wystąpienie do sądu z informacją o zaniedbywaniu dziecka w celu wydania zarządzeń opiekuńczo-wychowawczych,
  - współpraca z kuratorem nad poprawą funkcjonowania rodziny.
8. Praca socjalna na rzecz poprawy funkcjonowania osób chorych psychicznie:
- pomoc w przeprowadzeniu konsultacji psychiatrycznej,
  - pomoc w umieszczeniu w szpitalu psychiatrycznym zarówno za zgodą osoby chorej jak i w trybie nagłym,
  - pomoc w uzyskaniu usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania,
  - pomoc w uzyskaniu możliwości pobytu w Środowiskowym Domu Samopomocy w Mokrsku,
  - wsparcie rodziny osoby chorej psychicznie.
9. Praca socjalna na rzecz poprawy funkcjonowania osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin:
- pomoc w uzyskaniu diagnozy i skierowanie na leczenie odwykowe osoby uzależnionej,
  - pomoc w dotarciu do grup wsparcia dla osoby uzależnionej oraz członków jej rodziny.
10. Inne działania:
- sprawienie pogrzebu,
  - pomoc w załatwieniu spraw urzędowych,
  - działania interwencyjne w środowisku.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mokrsku realizując zadania ustawy o pomocy społecznej w 2023 r. udzielił pomocy bez względu na rodzaj, źródło finansowania i formę dla 273 rodzin (w tym 162 rodzin objętych

wyłącznie pracą socjalną). Najczęściej była przyznawana pomoc z powodu bezrobocia. Drugim ważnym powodem przyznawania pomocy była niepełnosprawność.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
bezrobocie	25	92
długotrwała lub ciężka choroba	7	11
niepełnosprawność	18	39
bezaradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	12	54
potrzeba ochrony macierzyństwa	16	46
alkoholizm	10	21
trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	2	2
zdarzenie losowe	0	0
przemoc w rodzinie	1	2
bezdomność	1	1
klęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0

Wysiłki ośrodka pomocy społecznej zmierzają do stopniowej zmiany postrzegania tej instytucji w świadomości lokalnej, gdyż Ośrodek już dawno przestał być instytucją wypłacającą świadczenia finansowe, staje się narzędziem do polityki społecznej na poziomie lokalnym, ze szczególnym uwzględnieniem wsparcia niepieniężnego. Jak udowadniają liczne badania, bardziej skutecznie przyczynia się do usamodzielnienia rodzin i przeciwdziałania społecznej marginalizacji grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

W 2023 roku pracownicy socjalni objęli pomocą:

- 16 rodzin, w których występowała potrzeba ochrony macierzyństwa. Podjęte w tych rodzinach działania dotyczyły w szczególności: motywowania do systematycznego kontrolowania przebiegu ciąży i stosowania zaleceń lekarskich; wnioskowania o pomoc finansową na wykonanie badań, zakup leków, wyprawki dla dzieci, artykułów higienicznych; wskazywania możliwości otrzymania bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego (pedagogicznego, psychologicznego, prawnego); monitorowania właściwego pełnienia ról rodzicielskich; udzielania pomocy w rozwiązywaniu konfliktów rodzinnych, załatwianiu spraw urzędowych, wykorzystywaniu własnych uprawnień do świadczeń społecznych; udzielania poradnictwa w zakresie opieki i wychowania dzieci;
- 1 rodzinę, w której rozwiązano problemy związane z występującą przemocą;
- 12 rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawcze którym: wskazano i umożliwiono kontakt ze specjalistami (pedagogiem, psychologiem); udzielono wsparcia w zakresie: tworzenia warunków sprzyjających prawidłowemu rozwojowi rodziny, edukacji (wskazywanie właściwych metod wychowawczych, sposobu spędzania wolnego czasu, zwracanie uwagi na warunki sanitarno-higieniczne i zadbanie o dzieci, motywowanie rodziców do pracy nad właściwą postawą i prawidłowym wypełnianiem swoich obowiązków).

Wszystkie działania, podejmowane przez pracowników socjalnych, odbywały się przy ścisłej współpracy z przedstawicielami placówek oświatowych, służby zdrowia, Policji, prokuratury, instytucji działających na rzecz rodziny Poradni Pedagogiczno-Psychologicznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, zawodowymi i społecznymi kuratorami.

Realizacja Programu „ Posiłek w szkole i w domu ”

W 2023 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mokrsku realizował program „Posiłek w szkole i w domu” w ramach, którego finansował koszty dożywiania dzieci w placówkach szkolnych i ośrodkach opiekuńczo-wychowawczych.

W ramach programu objęto wsparciem 107 osób. Koszt realizacji programu wyniósł 45 239,00 zł w tym:

- dotacja z budżetu państwa 36 189,00 zł;
- wkład własny gminy 9 050,00 zł.

W roku 2023 Ośrodek realizował pomoc dla 230 osób w postaci żywności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020. Podprogram 2021 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. W związku z kryzysem uchodźczym związanym z działaniami wojennymi na terenie Ukrainy do programu zostało dodatkowo zakwalifikowanych 8 obywateli Ukrainy.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mokrsku w roku 2023 przyznał pomoc w postaci uprawnień do świadczeń zdrowotnych do 90 dni dla 11 osób. Wydano 23 decyzje. Prawo do bezpłatnych świadczeń zdrowotnych mają osoby, które spełniają kryterium dochodowe określone w ustawie o pomocy społecznej i nie posiadają uprawnień zdrowotnych z innego tytułu.

Realizacja zadań z zakresu ustawy o karcie dużej rodziny

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mokrsku realizuje ustawę z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny. Karta Dużej Rodziny to ogólnopolski system zniżek, stworzony z myślą o rodzinach wielodzietnych, które oferowane są zarówno przez instytucje publiczne, jak i firmy prywatne. Posiadacze KDR mają możliwość tańszego korzystania z oferty podmiotów m.in. z branży spożywczej, paliwowej, bankowej czy rekreacyjnej. Karta Dużej Rodziny wspiera budżety rodzin wielodzietnych oraz ułatwia dostęp do dóbr i usług. Karta jest przyznawana niezależnie od dochodu w rodzinie i co równie ważne, wydawana jest bezpłatnie, a jedynie wydanie duplikatu bądź domówienie tradycyjnej formy karty podlega opłacie. Wnioski o wydanie Karty Dużej Rodziny składane są w formie papierowej lub w formie elektronicznej. W roku 2023 wydano 108 Kart Dużej Rodziny.

2. Świadczenia pieniężne

Świadczenia pieniężne przyznawane i wypłacane są w oparciu o kryterium dochodowe oraz inne przesłanki ujęte w ustawie o pomocy społecznej. Pomoc społeczna realizowana jest w dwóch podstawowych kierunkach: pomocy środowiskowej i pomocy instytucjonalnej, przy uwzględnieniu przyczyn określonych w ustawie o pomocy społecznej.

W 2023 roku ramach pomocy z tzw. zadań własnych gminy, dotowanych z budżetu państwa przyznano :

- zasiłki okresowe - 25 rodzin świadczeń 70 na kwotę 26 252,00 zł,
- zasiłki celowe i celowe specjalne - 27 rodzin świadczeń 27 na kwotę 12 956,00 zł,
- zasiłki stałe - 10 rodzin świadczeń 110 na kwotę 68 958,00 zł.

Domy pomocy społecznej

Kierowanie do domów pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej koszty pobytu w domu pomocy społecznej pokrywa mieszkaniac dom w wysokości 70% swojego dochodu. Pozostałą kwotę do wysokości całkowitych kosztów utrzymania w placówce dopłaca rodzina i gmina, z której pochodzi osoba umieszczona w domu pomocy społecznej.

W roku 2023 w domach pomocy społecznej przebywało 8 mieszkańców gminy Mokrsko. Łączny koszt poniesiony przez gminę z tytułu opłaty za pobyt mieszkańców w DPS wyniósł **394 068,00 zł**.

Usługi opiekuńcze

Osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych.

Usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób a rodzina, a także wspólnie zamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Ośrodek pomocy społecznej, przyznając usługi opiekuńcze ustala ich zakres, okres i miejsce świadczenia.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach, w szczególności gdy doszło do nagłego pogorszenia stanu zdrowia lub gdy objęcie osób usługami opiekuńczymi wynika z konieczności zapewnienia takim osobom odpowiedniej opieki, usługi te mogą być przyznane w trybie pilnym.

W 2023 r. objęto wsparciem 8 osób tj. 2503 świadczenia na kwotę 127 784,00 zł.

Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023

Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023 ma na celu zapewnienie dostępności do usług asystencji osobistej, tj. wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu

społecznym osób niepełnosprawnych.

Program jest elementem polityki społecznej państwa w zakresie:

1. Poprawy jakości życia osób niepełnosprawnych, w szczególności poprzez umożliwienie im jak najbardziej niezależnego życia;
2. Wsparcia osób niepełnosprawnych oraz zapewnienia pomocy adekwatnej do potrzeb;
3. Uczestnictwa osób niepełnosprawnych w wydarzeniach społecznych, kulturalnych, rozrywkowych lub sportowych itp.;
4. Dofinansowania jednostek samorządu terytorialnego w ramach realizowanych zadań mających na celu wsparcie społeczne osób niepełnosprawnych;

Program zapewnił wsparcie w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym osobom niepełnosprawnym posiadającym orzeczenie:

- znacznym stopniu niepełnosprawności albo

- umiarkowanym stopniu niepełnosprawności albo

- traktowane na równi z orzeczeniami wymienionymi w lit. a i b, zgodnie z art. 5 i art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 44.).

Usługi asystencji osobistej polegały w szczególności na pomocy w:

1. Wykonywaniu przez uczestnika czynności dnia codziennego;
2. Wyjściu, powrocie lub dojazdach z uczestnikiem w wybrane przez uczestnika miejsca;
3. Załatwianiu przez uczestnika spraw urzędowych;
4. Korzystaniu przez uczestnika z dóbr kultury (np. Muzeum, teatr, kino, galeria sztuki, wystawa);
5. Zaprowadzaniu i odebraniu dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności do placówki oświatowej.

W 2023 r. w ramach programu wsparciem objęto 11 osób. Wsparcie realizowało 10 asystentów tj. 6 322 h na łączną kwotę programu 260 381,52 zł.

Bezdomność

Osoba lub rodzina ma prawo do schronienia, jeżeli jest tego pozbawiona. Udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego schronienia w noclegowni, schronisku dla osób bezdomnych albo schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi.

W roku 2023 w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi przebywał 1 mieszkaniec gminy Mokrsko. łączny koszt zrealizowanych świadczeń na schronienie w schronisku z usługami opiekuńczymi wyniósł **29 040,00 zł.**

Świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny

W 2023 roku udzielone zostały świadczenia:

L.p.	Świadczenie	Wartość uregulowanych zobowiązań, wykazanych w bilansie na koniec roku	Realizacja świadczeń w roku bieżącym			Razem wykorzystana dotacja (kol. 3 + kol. 6)
			Liczba osób	Ilość świadczeń	Wartość wypłaconych świadczeń	
1	2	3	4	5	6	7
1.	zasilek rodzinny (a+b+c+d+e+f), z tego:	0,00	X	2 191	240 352,45	240 352,45
	- zasilek rodzinny na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia	0,00	58	495	43 044,49	43 044,49
	- zasilek rodzinny na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia	0,00	162	1 588	183 159,22	183 159,22

	- zasiłek rodzinny na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia	0,00	17	108	14 148,74	14 148,74
2.	dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	0,00	7	46	16 752,54	16 752,54
3.	dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych	0,00	0	0	0,00	0,00
4.	dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	0,00	7	18	5 458,86	5 458,86
5.	dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka (a+b), z tego:	0,00	13	136	25 635,68	25 635,68
	a. dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka pełnosprawnego	0,00	12	122	22 933,68	22 933,68
	b. dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka niepełnosprawnego	0,00	1	14	2 702,00	2 702,00
6.	dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka (a+b), z tego:	0,00	15	152	13 803,82	13 803,82
	a. na dziecko do 5 lat	0,00	3	41	2 767,86	2 767,86
	b. na dziecko do 24 roku życia	0,00	12	111	11 035,96	11 035,96
7.	dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	0,00	145	323	12 981,49	12 981,49
8.	dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (a+b) z tego:	0,00	55	379	23 219,85	23 219,85
	a. na częściowe pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły	0,00	1	2	155,58	155,58
	b. na pokrycie wydatków związanych z zapewnieniem dziecku możliwości dojazdu z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły	0,00	54	377	23 064,27	23 064,27
9.	wychowanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	0,00	39	366	31 604,67	31 604,67
10.	zasiłek pielęgnacyjny	0,00	102	1 156	246 920,96	246 920,96
11.	świadczenie pielęgnacyjne	0,00	45	450	1 079 936,90	1 079 936,90
12.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	0,00	1	9	5 580,00	5 580,00
13.	Zasiłek dla opiekunów	0,00	5	46	27 900,00	27 900,00
14.	Świadczenia rodzicielskie	0,00	9	63	48 662,70	48 662,70
15.	jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	0,00	16	16	16 000,00	16 000,00
16.	„Za życiem”	0,00	0	0	0,00	0,00
17.	Fundusz alimentacyjny	0,00	22	227	97 326,15	97 326,15
18.	Razem świadczenia (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10+11+12+13+14+15+16+17)	0,00	X	5 578	1 892 136,07	1 892 136,07
19.	składki na ubezpieczenie społeczne od świadczeń pielęgnacyjnych	0,00	22	219	142 033,93	142 033,93

20.	koszty obsługi - 3% od wypłaconych świadczeń	0,00	X	X	61 339,95	61 339,95
21.	Ogółem (18+19+20)	0,00	X	5 797	2 095 509,95	2 095 509,95

Świadczenia wychowawcze

Świadczenie wychowawcze przysługuje na każde dziecko w wieku do ukończenia 18 roku życia, bez względu na dochód w rodzinie. Wysokość świadczenia wychowawczego na jedno dziecko wynosi 500,00 zł. W 2023 roku z programu „Rodzina 500+” na podstawie art. 16 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci wypłacono świadczenia wychowawcze dla 3 rodzin. Wydano 6 decyzji, zrealizowano 55 świadczenia na kwotę **27 500,00 zł**.

Dodatek mieszkaniowy

Dodatek mieszkaniowy jest formą pomocy dla osób, które mają trudności w wnoszeniu bieżących opłat mieszkaniowych. Na podstawie ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych wydano 1 decyzję, wypłacono świadczenia na łączną kwotę **2.715,15 zł**.

Stypendia

Uczniowie gminy Mokrsko pochodzący z niezamożnych rodzin mogą otrzymać stypendium szkolne przeznaczone na wyrównanie szans edukacyjnych uczniów. Stypendium szkolne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, tj. gdy dochód rodziny nie przekraczał 600 zł. W 2023 roku stypendium szkolne otrzymało 27 dzieci tj. 177 świadczeń, na kwotę 21 924,00 zł, w tym ze środków własnych 4 384,80 zł.

Finansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, za dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej, ponosi wydatki. W pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej gmina ponosi 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka, w drugim roku - 30%, a w trzecim i następnych latach - 50%.

W 2023 roku gmina Mokrsko w ramach kosztów za pobyt małoletnich w rodzinach zastępczych i domach dziecka poniosła ogółem koszty w kwocie **10.218,00 zł**, w tym: w ramach kosztów za pobyt małoletnich w rodzinach zastępczych - 10.218,00 zł, a w ramach kosztów za pobyt małoletnich w domach dziecka - 0,00 zł.

Czyste powietrze

Program „Czyste powietrze” jest pierwszą ogólnokrajową inicjatywą walki ze smogiem. Realizowany jest przez Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W jego ramach można przeprowadzić termomodernizację budynków, np. wykonać termoizolację lub wymienić stolarkę okienną i drzwiową na bardziej energooszczędną. Z dofinansowania można skorzystać w celu wymiany starych, wysokoemisyjnych kotłów węglowych na ekologiczne źródła energii, np. pompę ciepła, instalację fotowoltaiczną, kolektory słoneczne, rekuperację czy wykonanie instalacji centralnego ogrzewania. Dodatkowo można przeprowadzić kompletny audyt energetyczny wykazujący rzeczywiste zapotrzebowanie budynku na energię cieplną.

W dniu 01.10.2020 r. w życie weszły zmiany w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 54.), które nakładają na gminy obowiązek wydawania zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego dla potrzeb uczestnictwa

w programie Czyste Powietrze. Do ustalania wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu, stosuje się przepisy ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych. Zaświadczenia wydawane są przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mokrsku po uprzednim złożeniu wniosku.

W 2023 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mokrsku wydał 70 zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego dla potrzeb uczestnictwa w programie Czyste Powietrze.

Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych stanowi obowiązek realizowania konkretnych działań z w/w zakresu nałożony na Gminę jako zadanie własne zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, natomiast Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii jest określany przez ustawę z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu

narkomanii,

ustawa z dnia 14 lutego 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z promocją prozdrowotnych wyborów konsumentów (Dz. U. 2020 poz. 1492).

Źródłem finansowania zadań omawianych Programów są środki finansowe pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Realizatorem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

Wójt Gminy Mokrsko zarządzeniem nr 11/2023 z dnia 17.02.2023 r. powołał Panią Agatę Orzeszyna na pełnomocnika Wójta Gminy Mokrsko ds. realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii. Natomiast zarządzeniem nr 13/2023 z dnia 01.03.2023 r. Wójt Gminy Mokrsko powołał Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mokrsku. Przewodniczącą tej Komisji została Elżbieta Józefa Wyrembak.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mokrsku działa w oparciu o ustawę z dnia 26.10.1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 poz. 2151) oraz realizowała zadania wynikające z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2023 rok oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2023. Podstawowym zadaniem Komisji jest podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych i narkotyków oraz zmiany struktury ich spożywania oraz zapobiegania powstaniu nowych problemów wynikających z nadużywania alkoholu narkotyków. Komisja przez swoją działalność zwiększa zdolność do radzenia sobie z istniejącymi problemami osób uzależnionych i ich rodzin, kształtuje zdrowy styl życia oraz wspiera i pomaga rodzinom w trudnych sytuacjach życiowych.

Działalność GKRPA w Gminie Mokrsko opiera się głównie na zadaniach związanych z:

- a) podejmowaniem czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
- b) kontrolą przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych,
- c) profilaktyką alkoholową i przeciwdziałaniem narkomanii polegającymi głównie a) przyznawaniu dotacji projektom profilaktycznym głównie dla placówek oświatowych Gminy Mokrsko,
- d) opiniowaniem wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Gminy w Mokrsku,
- e) inicjowaniem działań w zakresie realizacji zadań własnych gminy związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.

Ad. a)

Integralną częścią działalności GKRPA jest funkcjonowanie Punktu Konsultacyjnego dla osób z problemem alkoholowym oraz członków rodzin uzależnionych. Punkt ma swoją siedzibę budynku Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mokrsku. Punkt Konsultacyjny jest miejscem, gdzie prowadzone jest poradnictwo i konsultacje dla osób uzależnionych od alkoholu i środków psychoaktywnych oraz współuzależnionych. W Punkcie motywowane są zarówno osoby uzależnione jak i członkowie ich rodzin do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnień oraz kierowanie do leczenia specjalistycznego. Jednocześnie motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nie uzależnionych do zmiany szkodliwego wzoru picia.

W 2023 r. odbyło się 12 posiedzeń, na których omawiana była sytuacja osób zgłaszanych przez członków rodziny oraz instytucji takich jak: Policja, Prokuratura Rejonowa, Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny, kuratorów sądowych. Zgłoszenia przedkładał były ze względu na nadużywanie alkoholu i występującą niejednokrotnie związaną z tym przemocą w rodzinie oraz zaniebdywaniem podstawowych obowiązków wobec rodziny. Łącznie objęto pomocą 43 osoby. Dominującą problematyką zgłoszeń było uzależnienie od alkoholu – 10 zgłoszeń, przemoc domowa – 14 zgłoszeń, uzależnienie od narkotyków – 1 zgłoszenie. Pozostałe zgłoszenia dotyczyły problematyki związanej z rozwodami, alimentacją, eksmisją oraz hazardem – 12 zgłoszeń.

Osoby uzależnione, które wyrażają wolę do podjęcia terapii kierowane są do terapeuty uzależnień, którego dyżur jest również finansowany ze środków Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Psychoterapeuta pełnił dyżur 1 raz w tygodniu (czwartek od 9.00 – 13.00).

W 2023 r. ze spotkań z punkcie z terapeutą korzystało regularnie 32 osoby. Liczba porad w 2023 r. 267. Problemy, które zgłaszały dotyczyły nadużywania alkoholu, brak komunikacji w związkach, problemy związane z podziałem obowiązków oraz kosztów utrzymania rodziny.

Ad. b)

Członkowie GKRPA w Mokrsku przeprowadzili kontrolę wybranych podmiotów gospodarczych korzystających z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych działających na terenie Gminy Mokrsko w dniu 4 grudnia 2023 roku.

Przebieg kontroli był oparty na zasadach ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, a także ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej. Podczas przebiegu nie stwierdzono większych zastrzeżeń w stosunku do zasad korzystania z wcześniej wspomnianego zezwolenia.

Kontrolę przeprowadzono w niżej wymienionych podmiotach gospodarczych:

1. Market Dino - Mokrsko 58 a
2. Market Dino – Ożarów 19 b
3. Sklep spożywczo – przemysłowy Mokrsko 283
4. Sklep spożywczo – przemysłowy Mokrsko 240
5. Sklep spożywczo – przemysłowy Komorniki 31 a
6. Zakład Małej Gastronomii – Pijalnia Piwa – Komorniki 31 a
7. Sklep Spożywczo – Przemysłowy „U Kasi” – Krzyworzeka 26 a
8. Sklep spożywczo – przemysłowy Chotów 52
9. Sklep Spożywczo – Przemysłowy „ALVI” - Chotów 25
10. Sklep Spożywczo – Przemysłowy – Słupsko 35 a
11. Sklep Spożywczo – Przemysłowy – „Karol” Sp. z o. o., Mokrsko 343.

Ad. c)

W 2023 r. zrealizowane były następujące projekty. Projekty te miały swoje odzwierciedlenie w idei profilaktyki alkoholowej i przeciwdziałania narkomanii, gdyż ściśle wiązały się z w/w tematyką. Łączna kwota przeznaczona na realizację projektów stanowiła wartość **8.615,00 zł**.

Do Komisji wpłynęły następujące projekty profilaktyczne:

Realizator projektu	Nazwa projektu	Wnioskowana kwota dotacji	Przyznana kwota dotacji
Zespół Szkół i Przedszkola w Krzyworzecze	„Niezależni”	3.225,00 zł	1.505,00 zł
Publiczne Przedszkole w Mokrsku	„Żyj zdrowo – bez alkoholu’	1.500,00 zł	1.500,00 zł
Szkoła Podstawowa w Ożarowie	„Jestem modny – mam swoje zdanie! Nie piję! Nie palę!”	3.606,00 zł	1.310,00 zł
Publiczne Przedszkole w Chotowie	„Koleżanko i Kolego używki to nic dobrego”	1.806,00 zł	1.300,00 zł
Zespół Szkoły i Przedszkola w Mokrsku	„Czas w Góry Izerskie – odpoczywam bez nałogów”.	1.500,00 zł	1.500,00 zł
Publiczne Przedszkole w Ożarowie	„Na tropie zdrowego życia”	3.500,00 zł	1.500,00 zł
SUMA:		15.137,00 zł	8.615,00 zł

Ad. d)

W 2023 roku został zaopiniowany 1 wniosek dla podmiotu gospodarczego prowadzącego sprzedaż napojów alkoholowych o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Gminy w Mokrsku.

Ad. e)

W ramach funduszu alkoholowego sfinansowane zostały:

- a) Bieg Rolnika, przeznaczony dla wszystkich dzieci z terenu Gminy Mokrsko, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych, który odbył się w okresie letnim na boisku sportowym w Mokrsku – koszt 5.279,29 zł
- b) Sesje terapeutyczne: grupowe, indywidualne i małżeńskie na rzecz osób uzależnionych i współuzależnionych, mieszkańców gminy Mokrsko, korzystających z leczenia w Poradni Leczenia Uzależnień Specjalistycznego Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej ProVitaMed w Wieluniu poza leczeniem finansowanym ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia – 36 spotkań na łączną kwotę – 4.920,00 zł.

Reasumując w 2023 roku Komisja wykonywała swoje zadania z myślą o jak najlepszym wykorzystaniu

środków i sposobów na walkę z alkoholizmem i innymi substancjami psychoaktywnymi kierując się dobrem całej społeczności lokalnej stale współpracując z Urzędem Gminy, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Zespołem Interdyscyplinarnym, Komendą Powiatową Policji w Wieluniu, Prokuraturą Rejonową i Sądem Rejonowym w Wieluniu.

Lp.	Tytuł zadania	Poniesione wydatki
1.	Realizacja projektów profilaktycznych	8.615,00 zł
2.	Zakup sesji terapeutycznych - ProVitaMed	4.920,00 zł
3.	Sfinansowanie wydania gazetki „Marzenia i Zdarzenia”	498,15 zł
4.	Szkolenia członków GKRPA w Mokrsku	4.140,00 zł
5.	Podróże służbowe	<ul style="list-style-type: none"> • 4.161,60 zł • 864,00 zł
6.	Bieg rolnika (wynajem „dmuchańców”)	5.279,29 zł
7.	Realizacja projektu „Chrońmy nasze dzieci – bajka profilaktyczna jako skuteczne narzędzie w profilaktyce współczesnych problemów dzieci i młodzieży”	15.982,83 zł
8.	Profilaktyczne działania Komendy Powiatowej Policji w Wieluniu na rzecz dzieci i młodzieży z terenu gminy Mokrsko	300,00 zł
9.	Realizacja projektów przez placówki oświatowe	8.615,00 zł
9.	Wynagrodzenia Pełnomocnika	8.022,00 zł
10.	Wynagrodzenia Członków GKRPA w Mokrsku	27.411,10 zł
11.	Wynagrodzenie psychoterapeuty	11.630,85 zł
12.	Utrzymanie (materiały biurowe, chemiczne itp.)	2.999,32 zł
Razem		94.824,14 zł

Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego:

Wójt Gminy Mokrsko Zarządzeniem nr 66/2023 z 21 września 2023 roku powołał członków Zespołu Interdyscyplinarnego. Na pierwszym posiedzeniu Zespołu Interdyscyplinarnego w dniu 11 października 2023 roku jednogłośnie została wybrana Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Mokrsko Pani Marta Kaczor, a Zastępcą Przewodniczącej Pani Monika Kaleta.

Główną ideą Zespołów Interdyscyplinarnych jest kompleksowa, efektywna pomoc jednostkom, rodzinom, grupom znajdującym się w trudnych sytuacjach rodzinnych.

Z uwagi na specyfikę działania Zespołu posiedzenia odbywają się po każdorazowym wpłynięciu do Punktu Konsultacyjnego formularza Niebieskie Karty.

W minionym 2023 roku do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mokrsku wpłynęło 8 Niebieskich Kart, na potrzeby których zorganizowano 8 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego oraz 10 posiedzeń Grupy Roboczej. Ponadto, poza procedurą Niebieskiej Karty członkowie Zespołu omawiali także inne trudne sytuacje rodzinne, nieobjęte procedurą Niebieskiej Karty osób zamieszkałych na terenie gminy Mokrsko.

Działania podejmowane na terenie Gminy Mokrsko przez funkcjonariuszy KPP Wieluń w 2023 r.	Liczba
Interwencje domowe ogółem	44
W tym z wykorzystaniem procedury „Niebieskie Kart”	5
Zatrzymanie osoby	3
Dozór policji	2
Tymczasowe aresztowanie	0
Postępowanie przygotowawcze art. 207 kk	4
Zakaz kontaktowania się	0
Zakaz zbliżania się do określonych osób	1
Nakaz opuszczenia wspólnie zajmowanego lokalu	1
Wszczęcie postępowania karnego	4

Uzyskane dane wskazują, że 2023 r. odnotowano 44 interwencje domowe Policji związane z przemocą domową w wyniku, których zostało założonych 5 „Niebieskich Kart”. Policja zatrzymała 3 osoby. Dwie osoby otrzymały dozór Policji, nikt nie został tymczasowo aresztowany. W stosunku do sprawców przemocy wszczęto 4 postępowania karne. Wydano 1 zakaz zbliżania do określonych osób i 1 nakaz opuszczenia wspólnie zajmowanego lokalu z ofiarą przemocy.

Wieloletni i roczny program współpracy z organizacjami pozarządowymi

Program współpracy Gminy Mokrsko z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dn. 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, na 2023 rok przyjęty został uchwałą nr LIV/277/22 Rady Gminy Mokrsko z dn. 30 listopada 2022 r.

Współpraca Gminy z organizacjami pozarządowymi dotyczyła realizacji zadań publicznych należących do zakresu zadań własnych Gminy: kultury oraz wspierania i upowszechniania kultury fizycznej.

Współpraca ta obejmowała współpracę o charakterze finansowym i pozafinansowym. W ramach współpracy finansowej na realizację zadań Gminy we współpracy z organizacjami pozarządowymi w 2023 r. przeznaczono kwotę 80 000,00 zł. Ogłoszony został konkurs z zakresu wspierania i upowszechniania kultury fizycznej, w ramach którego 4 organizacje otrzymały dotacje w łącznej wysokości 50 000,00 zł. W ramach współpracy pozafinansowej udostępniano organizacjom mienie Gminy (sale, sprzęt), konsultowano projekty aktów prawa miejscowego, promowano działalność i osiągnięcia organizacji, pomagano w pozyskiwaniu środków zewnętrznych, organizowano wspólnie wydarzenia o charakterze co najmniej gminnym.

Ogłoszono ponadto I edycję Lokalnego Programu Mikrograntów: Mikrogranty w Gminie Mokrsko 2023, na którą to przeznaczono 30 000,00 zł. Nabór skierowany został do organizacji i grup nieformalnych z terenu gminy Mokrsko. Dofinansowano 9 inicjatyw społecznych.

Współpracą objętych było 21 organizacji pozarządowych, zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Sądowym lub innym rejestrze. Wspierano ponadto organizacje niezarejestrowane (m.in. kluby seniora, grupy folklorystyczne).

Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Mokrsko

Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Mokrsko w 2023 r. został przyjęty uchwałą Rady Gminy Mokrsko Nr LX/305/23 z dnia 17.03.2023 r. Program zakładał:

- odławianie bezdomnych zwierząt,
- zapewnienie odłowionym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt,
- opiekę nad kotami wolno żyjącymi,
- wskazanie gospodarstwa rolnego właściwego dla zapewnienia miejsca dla odebranych zwierząt gospodarskich,
- zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadku zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt,
- bezpłatną prewencyjną sterylizację i kastrację psów i kotów właścicielskich w ramach określonej puli środków (13.000,00 zł).

Program został w pełni zrealizowany, na terenie gminy odłowiono 2 bezdomne psy, którym zapewniono opiekę w schronisku dla zwierząt. W ramach prewencyjnej sterylizacji i kastracji wykonano 60 zabiegów.

VI REALIZACJA UCHWAŁ RADY GMINY

Lp.	Uchwały			Stan realizacji
	Nr	z dnia	w sprawie	
1.	LVII/285/23	18.01.2023	udzielenia pomocy finansowej dla Powiatu Wieluńskiego,	wykonano
2.	LVII/286/23	18.01.2023	emisji obligacji oraz zasad ich zbywania, nabywania i wykupu,	w trakcie realizacji
3.	LVII/287/23	18.01.2023	przejęcia od Powiatu Wieluńskiego prowadzenia zadań publicznych Powiatu Wieluńskiego z zakresu zarządu drogą powiatową Nr 4514E Chotów – Mokrsko – Ożarów na odcinku Chotów – Mokrsko,	wykonano
4.	LVII/288/23	18.01.2023	uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Mokrsko na lata 2023-2030,	traci moc uchwałą nr LXXII/362/24
5.	LVII/289/23	18.01.2023	uchwalenia budżetu Gminy Mokrsko na 2023 rok,	wykonano
6.	LVII/290/23	18.01.2023	uchwalenia planu pracy Rady Gminy Mokrsko oraz zatwierdzenia planów pracy Komisji Rady Gminy na 2023 rok	wykonano

7.	LVII/291/23	18.01.2023	rozpatrzenia skargi na działalność Wójta Gminy Mokrsko,	wykonano
8.	LVII/292/23	18.01.2023	zmieniającej uchwałę w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023,	Uchylona uchwała nr LIX/298/23 z 28.02.2023 r.
9.	LVII/293/23	18.01.2023	podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania dla osób objętych wieloletnim programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023,	wykonano
10.	LVII/294/23	18.01.2023	określenia zasad zwrotu wydatków na świadczenia w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023,	wykonano
11.	LVIII/295/23	09.02.2023	określenia stawki za 1 kilometr przebiegu pojazdu w Gminie Mokrsko w roku szkolnym 2022/2023,	traci moc uchwałą nr LXIV/324/23 z 29.06.2023 r.
12.	LVIII/296/23	09.02.2023	Przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Mokrsko na lata 2023-2028,	w trakcie realizacji
13.	LVIII/297/23	09.02.2023	zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Mokrsko na lata 2023-2035,	wykonano
14.	LVIII/298/23	09.02.2023	zmian w budżecie Gminy Mokrsko na 2023 rok,	wykonano
15.	LIX/298/23	28.02.2023	zmieniającą uchwałę w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023,	wykonano
16.	LIX/299/23	28.02.2023	zmieniającą uchwałę Nr XIII/77/15 Rady Gminy Mokrsko z dnia 27 listopada 2015 r. w sprawie ustalenia zasad udzielania dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków na terenie gminy Mokrsko,	wykonano
17.	LIX/300/23	28.02.2023	zmian w budżecie Gminy Mokrsko na 2023 rok,	wykonano
18.	LX/301/23	17.03.2023	określenia wzorów: wniosku o przyznanie dodatku mieszkaniowego oraz deklaracji o dochodach gospodarstwa domowego,	wykonano
19.	LX/302/23	17.03.2023	ustalenia na 2023 rok planu dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli zatrudnionych w placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Mokrsko,	wykonano
20.	LX/303/23	17.03.2023	zmiany uchwały Nr XL/224/22 Rady Gminy Mokrsko z dnia 16 marca 2022 r. w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Mokrsko,	wykonano
21.	LX/304/23	17.03.2023	zmiany uchwały Nr XL/225/22 Rady Gminy Mokrsko z dnia 16 marca 2022 r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli	wykonano

			nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatą za gospodarowanie odpadami komunalnymi,	
22.	LX/305/23	17.03.2023	określenia programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Mokrsko na 2023 rok,	traci moc uchwałą nr LXI/309/23 z 05.04.2023 r.
23.	LX/306/23	17.03.2023	ustalenia przebiegu istniejących dróg gminnych na terenie Gminy Mokrsko,	traci moc uchwałą nr LXIII/318/23 z 31.05.2023 r.
24.	LX/307/23	17.03.2023	rozpatrzenia petycji dotyczącej budowy drogi pomiędzy miejscowościami Słupsko i Piaski,	wykonano
25.	LX/308/23	17.03.2023	zmian w budżecie Gminy Mokrsko na 2023 rok,	wykonano
26.	LXI/309/23	05.04.2023	określenia programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Mokrsko na 2023 rok,	wykonano
27.	LXI/310/23	05.04.2023	zmian w budżecie Gminy Mokrsko na 2023 rok,	wykonano
28.	LXII/311/23	20.04.2023	uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przeciwdziałania Narkomanii na lata 2023-2025,	w trakcie realizacji
29.	LXII/312/23	20.04.2023	zmieniająca uchwałą Nr XL/224/22 Rady Gminy Mokrsko z dnia 16 marca 2022 r. w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Mokrsko,	wykonano
30.	LXII/313/23	20.04.2023	zmieniająca uchwałą Nr XL/225/22 Rady Gminy Mokrsko z dnia 16 marca 2022 r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatą za gospodarowanie odpadami komunalnymi,	wykonano
31.	LXII/314/23	20.04.2023	ustalenia opłaty za nieczystości ciekłe dowożone do punktu zlewnego na oczyszczalni ścieków w Mokrsku,	wykonano
32.	LXII/315/23	20.04.2023	zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Mokrsko na lata 2023-2035,	traci moc uchwałą nr LXXII/362/24
33.	LXII/316/23	20.04.2023	zmian w budżecie Gminy Mokrsko na 2023 rok,	wykonano
34.	LXIII/317/23	31.05.2023	rozpatrzenia petycji dotyczącej przystąpienia do Sojuszu Pokojowego oraz potwierdzenie sprzeciwu na połączenie Polski i Ukrainy w jedno państwo,	wykonano
35.	LXIII/318/23	31.05.2023	ustalenia przebiegu istniejących dróg gminnych na terenie Gminy Mokrsko,	wykonano
36.	LXIII/319/23	31.05.2023	zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Mokrsko na lata 2023-2035,	traci moc uchwałą nr LXXII/362/24
37.	LXIII/320/23	31.05.2023	zmian w budżecie Gminy Mokrsko na 2023 rok,	wykonano
38.	LXIV/321/23	29.06.2023	udzielenia wotum zaufania Wójtowi Gminy Mokrsko,	wykonano
39.	LXIV/322/23	29.06.2023	zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu za 2022 rok,	wykonano

40.	LXIV/323/23	29.06.2023	udzielenia absolutorium Wójtowi Gminy Mokrsko za 2022 rok,	wykonano
41.	LXIV/324/23	29.06.2023	określenia stawki za 1 kilometr przebiegu pojazdu uwzględnianej przy obliczaniu zwrotu rodzicom kosztów dowozu niepełnosprawnych dzieci, młodzieży i uczniów oraz ich rodziców do placówek oświatowych,	w trakcie realizacji
42.	LXIV/325/23	29.06.2023	zmiany uchwały nr XXV/149/20 Rady Gminy Mokrsko z dnia 21 grudnia 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Mokrsko,	wykonano
43.	LXIV/326/23	29.06.2023	przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Mokrsko,	wykonano
44.	LXIV/327/23	29.06.2023	zmian w budżecie Gminy Mokrsko na 2023 rok,	wykonano
45.	LXV/328/23	27.07.2023	wyznaczenia miejsca do prowadzenia handlu w piątki i soboty przez rolników i ich domowników oraz wprowadzenia regulaminu określającego zasady prowadzenia tego handlu,	unieważniona rozstrzygnięciem nadzorczym Wojewody z dnia 29.08.2023 r.
46.	LXV/329/23	27.07.2023	zmian w budżecie Gminy Mokrsko na 2023 rok,	wykonano
47.	LXVI/330/23	06.09.2023	trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego,	wykonano
48.	LXVI/331/23	06.09.2023	udzielenia pomocy finansowej w formie dotacji celowej dla Powiatu Wieluńskiego na udzielenie dotacji celowej Stowarzyszeniu Integracyjnemu działającemu na rzecz osób niepełnosprawnych i ich rodzin „Tacy Sami”, na dofinansowanie kosztów utworzenia Warsztatu Terapii Zajęciowej w Rudzie,	wykonano
49.	LXVI/332/23	06.09.2023	wyrażenia zgody na posługiwanie się wizerunkiem herbu Gminy Mokrsko,	wykonano
50.	LXVI/333/23	06.09.2023	wyznaczenia miejsca do prowadzenia handlu w piątki i soboty przez rolników i ich domowników oraz wprowadzenia regulaminu określającego zasady prowadzenia tego handlu,	w trakcie realizacji
51.	LXVI/334/23	06.09.2023	wyrażenia zgody na zawarcie kolejnej umowy dzierżawy z dotychczasowym dzierżawcą,	wykonano
52.	LXVI/335/23	06.09.2023	uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszarów położonych w gminie Mokrsko,	wykonano
53.	LXVI/336/23	06.09.2023	zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Mokrsko na lata 2023-2035,	traci moc uchwałą nr LXXII/362/24
54.	LXVI/337/23	06.09.2023	zmian w budżecie gminy na 2023 rok,	wykonano
55.	LXVII/338/23	18.10.2023	zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowe Gminy Mokrsko na lata 2023-2035,	traci moc uchwałą nr LXXII/362/24
56.	LXVII/339/23	18.10.2023	zmian w budżecie Gminy Mokrsko na 2023 rok,	wykonano
57.	LXVIII/340/23	09.11.2023	obniżenia ceny skupu żyta do celów podatku rolnego w roku 2024,	w trakcie realizacji

58.	LXVIII/341/23	09.11.2023	obniżenia ceny sprzedaży drewna do celów podatku leśnego w roku 2024,	w trakcie realizacji
59.	LXVIII/342/23	09.11.2023	określenia wysokości podatku od nieruchomości,	w trakcie realizacji
60.	LXVIII/343/23	09.11.2023	określenia podatku od środków transportowych,	w trakcie realizacji
61.	LXVIII/344/23	09.11.2023	zmian w budżecie gminy na 2023 rok,	wykonano
62.	LXVIII/345/23	09.11.2023	uchwalenia wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych na terenie Gminy Mokrsko na lata 2024-2029,	w trakcie realizacji
63.	LXVIII/346/23	09.11.2023	wyrażenia zgody na zawarcie umowy dzierżawy w trybie bezprzetargowym,	wykonano
64.	LXIX/347/23	22.11.2023	uchwalenia Programu współpracy Gminy Mokrsko z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, na 2024 rok,	unieważniona rozstrzygnięciem nadzorczym Wojewody z dnia 19.12.2023 r.
65.	LXIX/348/23	22.11.2023	zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Mokrsko na lata 2023-2035,	w trakcie realizacji
66.	LXIX/349/23	22.11.2023	zmian w budżecie Gminy Mokrsko na 2023 rok,	wykonano
67.	LXIX/350/23	22.11.2023	zmieniająca uchwałę Nr XXXI/185/21 Rady Gminy Mokrsko z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie zaciągnięcia pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi na finansowanie planowanego deficytu budżetu Gminy Mokrsko,	wykonano
68.	LXIX/351/23	22.11.2023	zmieniająca uchwałę Nr XXXI/183/21 Rady Gminy Mokrsko z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie zaciągnięcia pożyczki z Banku Gospodarstwa Krajowego na finansowanie planowanego deficytu budżetu Gminy Mokrsko na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej,	traci moc uchwałę
69.	LXX/352/23	12.12.2023	ustanowienia gminnego programu osłonowego "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2024-2028,	w trakcie realizacji
70.	LXX/353/23	12.12.2023	określenia zasad zwrotu wydatków na świadczenia w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym programem "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2024-2028,	w trakcie realizacji
71.	LXX/354/23	12.12.2023	podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania świadczenia pieniężnego z pomocy społecznej w formie zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim rządowym programem "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2024-2028,	w trakcie realizacji
72.	LXX/355/23	12.12.2023	zmieniająca uchwałę nr LVII/285/23, Rady Gminy Mokrsko z dnia 18 stycznia 2023 r., w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Powiatu Wieluńskiego,	wykonano

73.	LXX/356/23	12.12.2023	zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Mokrsko na lata 2023-2035,	traci moc uchwałą nr LXXII/362/24
74.	LXX/357/23	12.12.2023	zmian w budżecie Gminy Mokrsko na 2023 rok,	wykonano
75.	LXXI/358/23	28.12.2023	zmieniającej uchwałą Nr XLV/249/22 Rady Gminy Mokrsko z dnia 30 czerwca 2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszarów położonych w gminie Mokrsko,	wykonano
76.	LXXI/359/23	28.12.2023	zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Mokrsko na lata 2023 -2035,	traci moc uchwałą nr LXXII/362/24
77.	LXXI/360/23	28.12.2023	zmian w budżecie gminy na 2023 rok,	wykonano
78.	LXXI/361/23	28.12.2023	przekazania petycji zgodnie z właściwością.	wykonano

VII WSPÓŁPRACA Z INNYMI SPOŁECZNOŚCIAMI SAMORZĄDOWYMI

1. PSZOK

Na mocy porozumienia pomiędzy gminami: Biała, Czarnożyły, Mokrsko, Skomlin, Sokolniki, w Marężach (gm. Skomlin) funkcjonował punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych (PSZOK).

W PSZOK odpady od właścicieli nieruchomości zamieszkałych przyjmowane były w dni robocze od poniedziałku do piątku w godz. 7.30-15.30 (z wyjątkiem pierwszego i ostatniego poniedziałku miesiąca) i w pierwszą i ostatnią sobotę miesiąca w godz. 8.00 – 15.00.

Rodzaje odpadów przyjmowane w PSZOK od właścicieli nieruchomości na terenie gminy Mokrsko: papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło, opakowania wielomateriałowe, odpady budowlane i rozbiórkowe (do 3 m3 na rok od gospodarstwa domowego na rok), zużyte baterie i akumulatory, przeterminowane leki, chemikalia, zużyty sprzęt elektroniczny i elektryczny, zużyte opony w rozmiarze do 850 mm, meble i inne odpady wielkogabarytowe, popiół z palenisk domowych, odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igły i strzykawki, odpady niebezpieczne, odpady tekstyliów i odzieży, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, bioodpady.

2. Stowarzyszenia

Na terenie gminy działa 21 organizacji pozarządowych, zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Sądowym, w Ewidencji Starosty Wieluńskiego lub w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa:

- Ochotnicza Straż Pożarna w Mokrsku
- Ochotnicza Straż Pożarna w Ożarowie
- Ochotnicza Straż Pożarna w Komornikach
- Ochotnicza Straż Pożarna w Krzyworzece
- Ochotnicza Straż Pożarna w Słupsku
- Ochotnicza Straż Pożarna w Chotowie
- Klub Sportowy Sparta Mokrsko
- Klub Sportowy w Ożarowie
- Chotowski Klub Sportowy
- Ludowy Klub Sportowy w Krzyworzece
- Klub Sportowy Feniks w Komornikach
- Międzyszkolne Gminne Towarzystwo Sportowe MOGRE w Mokrsku
- Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne Gminy Mokrsko
- Klub Pasjonatów Historii Wsi Mokrsko
- Stowarzyszenie KOK – Książka oraz Kawa
- Stowarzyszenie Koło Gospodyń Wiejskich w Mokrsku
- Koło Gospodyń Wiejskich w Ożarowie
- Koło Gospodyń Wiejskich w Słupsku
- Koło Gospodyń Wiejskich Z Nami Raźniej w Komornikach
- Stowarzyszenie Sympatyków Orkiestry Dętej OSP Słupsko
- Jeździecki Klub Sportowy SAGITTARIUS w Ożarowie

Działają ponadto grupy niezarejestrowane a zrzeszające mieszkańców: Klub Seniora w Słupsku, Zespół Śpiewaczo-Obrzędowy z Ożarowa, Zespół Śpiewaczy „Włościanie” z Chotowa, Zespół Śpiewaczy „Dworzanki” z Mokrska, Dziecięcy Zespół Obrzędowy w Ożarowa, Orkiestra Dęta z Ożarowa i Orkiestra Dęta OSP Słupsko. Gmina Mokrsko współpracuje z organizacjami i grupami, realizując szereg zadań inwestycyjnych czy społeczno-kulturalnych. Współpracę tę reguluje Program współpracy Gminy Mokrsko z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dn. 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, na 2023 rok. Na realizację zadań Gminy we współpracy z organizacjami pozarządowymi w 2023 r. przeznaczono kwotę 80 000,00 zł. Ogłoszony został konkurs z zakresu wspierania i upowszechniania kultury fizycznej, w ramach którego dotację otrzymały 4 organizacje:

- Ludowy Zespół Sportowy w Krzyworzece - „Sportowe Niedziele w Krzyworzece”;
- Międzyszkolne Gminne Towarzystwo Sportowe „MOGRE” Mokrsko - „MOGRE MOKRSKO-GRAMY, TRENUJEMY, ORGANIZUJEMY”;
- Stowarzyszenie KoK – Książka oraz Kawa - „Zawsze aktywni 2023”;
- Klub Sportowy Sparta w Mokrsku - „Czym skorupka za młodu nasiąknie...”.

W ramach Lokalnego Programu Mikrograntów: Mikrogranty w Gminie Mokrsko 2023 dofinansowanie otrzymało 9 grup:

- Koło Gospodyń Wiejskich w Słupsku – „Pieczenie z KGW Słupsko od maluszka do staruszka”;
- Ochotnicza Straż Pożarna w Komornikach – „Kampania Bezpieczeństwa z OSP Komorniki”;
- Świetlica Wiejska w Słupsku (za pośrednictwem Koła Gospodyń Wiejskich w Słupsku) – „Aktywnie i iędzypokoleniowo!”;
- Stowarzyszenie KoK – Książka oraz Kawa – „Pikniki na kocyku – spotkania międzypokoleniowe w Gminie Mokrsko”;
- QULturalni (za pośrednictwem Ochotniczej Straży Pożarnej w Ożarowie) – „Cudze chwalicie? Chwalmy swoje!”;
- Sympatycy Domu Kultury w Ożarowie (za pośrednictwem Centrum Inwestycji Społeczno-Ekonomicznych) – „Jestem wystarczająca! – Dom Kultury w Ożarowie – Miejsce Inspirujących Spotkań”;
- Ochotnicza Straż Pożarna w Ożarowie – „OSP na ratunek!”;
- Ochotnicza Straż Pożarna w Krzyworzece – „Piknik rodzinny Bądź aktywny nie tylko online”;
- Koło Gospodyń Wiejskich Z Nami Raźniej w Komornikach – „Rowerem po wiedzę”.

Pracownicy urzędu gminy, domu kultury i biblioteki pomagali ponadto w pozyskiwaniu środków zewnętrznych na działania podejmowane przez organizacje, koordynowali oraz rozliczali projekty.

Zrealizowano także wspólnie kilka inicjatyw społeczno-kulturalnych, takich jak choćby: Bal Seniora czy Dzień Kobiet. Organizacjom udostępniano mienie Gminy (sale, sprzęt), konsultowano projekty aktów prawa miejscowego, a także promowano działalności osiągnięcia organizacji, m.in. na stronie internetowej Gminy.

Dzięki dwustronnej współpracy udało się zrealizować wiele istotnych z punktu widzenia nie tylko Gminy i organizacji, ale również mieszkańców, zadań infrastrukturalnych, społecznych, kulturalnych.

Na terenie gminy Mokrsko działa 6 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych posiadających na swym wyposażeniu 8 pojazdów pożarniczych różnego typu i przeznaczenia. Z ogólnej liczby jednostek OSP:

- 2 jednostki należą do Krajowego Systemu Ratowniczo- Gaśniczego i posiadają na wyposażeniu 4 samochody. Są to OSP Ożarów i OSP Mokrsko.
- 4 jednostki działają poza systemem i posiadają na wyposażeniu po 1 samochodzie pożarniczym (łącznie 4) tj. OSP Krzyworzeka, OSP Słupsko, OSP Komorniki, OSP Chotów. Jednostki te podejmują działania ratownicze i gaśnicze w ramach posiadanych możliwości sprzętowych i technicznych.

OSP KSRG są to jednostki charakteryzujące się największą mobilnością, dobrym wyposażeniem sprzętowym i przygotowaniem do prowadzenia działań ratowniczo- gaśniczych. Wyposażone są w system selektywnego alarmowania, dysponują podstawowym sprzętem ratowniczym i systemem łączności radiowej. Są przygotowane w podstawowym zakresie do prowadzenia samodzielnych działań ratowniczo- gaśniczych. Jednostki OSP KSRG posiadają do dyspozycji ok. 25- 30 ratowników w wieku 18-65 lat spełniających wymagania do bezpośredniego udziału w działaniach ratowniczych.

Minimalny poziom liczby strażaków OSP w wieku 18-65 lat mogących brać bezpośredni udział w działaniach ratowniczych, spełniających wymagania w zakresie wykszolenia podstawowego, aktualnych badań lekarskich:

- w jednostkach KSRG na poziomie 20 ratowników
- w jednostkach OSP spoza systemu 6 ratowników plus minimalna rezerwa (2 ratowników).

Systematycznie doposażane są jednostki w sprzęt specjalistyczny po wcześniejszym uzgodnieniu typu tego sprzętu z Państwową Strażą Pożarną w Wieluniu.

Od 2014 r. przyjęty został plan rozwoju jednostek KSRG. OSP Ożarów została włączona w system poszukiwawczo- ratowniczy, OSP Mokrsko w system ratownictwa chemicznego- ekologicznego. W związku z powyższym w jednostkach tych corocznie jest przeprowadzana inspekcja gotowości operacyjnej przez zespół inspekcyjny z PSP w Wieluniu.

Wyjazdy jednostek z naszego terenu do zdarzeń w roku 2023 przedstawiały się następująco:

Lp	Jednostka	Požary	Miejscowe zagrożenia	Alarmy fałszywe	Ogółem
1	OSP Mokrsko	10	13	0	23
2	OSP Ożarów	6	14	4	24
3	OSP Krzyworzeka	0	2	0	2
4	OSP Komorniki	5	6	0	11
5	OSP Słupsko	0	0	0	0
6	OSP Chotów	2	0	0	2

W związku z wyjazdami Naczelnicy jednostek złożyli wnioski o wypłatę ekwiwalentu z tytułu udziału członków OSP w akcjach ratowniczo- gaśniczych.

OSP Mokrsko na kwotę- 4104,00 zł

OSP Ożarów na kwotę- 3780,00 zł

OSP Komorniki na kwotę- 2394,00 zł

Działalność OSP w znaczącej części finansowana jest z budżetu gminy.

Do końca 2023 roku jednostki OSP otrzymywały na działalność bojową z budżetu gminy Mokrsko środki finansowe w następującej wysokości

Zestawienie przyznanych środków z budżetu Gminy Mokrsko

Lp.	Nazwa OSP	Działalność bojowa	dodatkowo
1	MOKRSKO	15422,17	14049,73- energia 5762,76- ubezpieczenie
2	OŻARÓW	25938,22	15115,06- energia 9621,80- ubezpieczenie
3	KOMORNIKI	7862,98	2124,70- ubezpieczenie
4	KRZYWORZEKA	2695,98	6136,51- zwrot za energię 1215,90- ubezpieczenie
5	CHOTÓW	1191,30	2865,00- ubezpieczenie
6	SŁUPSKO	3943,00	2737,84- ubezpieczenie

Głównym zadaniem jednostek OSP działających na terenie gminy Mokrsko jest ochrona p.poż., ale strażacy biorą aktywny udział w uroczystościach państwowych i kościelnych. Prowadzony jest również Turniej Wiedzy

Pożarniczej w szkołach podstawowych i gimnazjum na szczeblu gminnym, gdzie zwycięscy turnieju gminnego uczestniczą w rozgrywkach powiatowych i wojewódzkich.

Jednostki z terenu gminy Mokrsko posiadają Młodzieżowe Drużyny Pożarnicze i Kobięce Drużyny Pożarnicze. Wpływa to pozytywnie na dalszą działalność OSP.

Zarząd Oddziału Gminnego organizuje zawody oldbojów 50+ w formie festynu.

Organizacja zawodów sportowo- pożarniczych dla jednostek OSP wpływa na:

- ocenę stanu wyszkolenia pożarniczego członków poszczególnych jednostek,
- większą mobilizację do szkolenia pożarniczego, które zmierza do skutecznego prowadzenia akcji ratowniczo- gaśniczych,
- popularyzację wśród lokalnej społeczności zagadnień związanych z ochroną przeciwpożarową,
- większą mobilność jednostek,
- przygotowanie do startu w zawodach wyższego szczebla.

Jednostki OSP z KSRG biorą udział w ćwiczeniach i manewrach organizowanych przez PSP w Wieluniu. Druhowie uczestniczą również w szkoleniach podstawowych jak i specjalistycznych prowadzonych przez powiatowy oraz wojewódzki ośrodek szkolenia.

07 października 2023 r. zostały przeprowadzone manewry gminne w miejscowości Słupsko. Założenia do ćwiczeń ratowniczych zakładały pożar ścierniska oraz wypadek komunikacyjny w którym uczestniczył kombajn zbożowy i samochód osobowy. W wyniku następujących po sobie zdarzeń były osoby poszkodowane i zachodziła konieczność udzielenia kwalifikowanej pierwszej pomocy. .

Z kolei manewry powiatowe zostały przeprowadzone 28-29.09.2023 r. Wzięto w nich udział 17 jednostek OSP włączonych do KSRG, 5 jednostek OSP spoza KSRG oraz zastępy z JRG PSP w Wieluniu. Manewry podzielone były na cztery epizody obejmujące taktykę z zakresu działań podczas zdarzeń związanych z:

- samochodami elektrycznymi i hybrydowymi
- zerwanymi liniami elektroenergetycznymi
- pożarami i wykorzystaniem drabin pożarniczych
- wypadkami komunikacyjnymi.

Z terenu gminy udział wzięły OSP Mokrsko i OSP Ożarów.

Co roku organizowane są również gminne zawody sportowo- pożarnicze. W zawodach uczestniczą trzy gminy – Biała, Skomlin, Mokrsko. Organizowanie zawodów na każdą z gmin przypada co 3 lata.

W roku 2023 na terenie gminy Mokrsko odbyły się również Powiatowe Zawody Sportowo-Pożarnicze na stadionie w Komornikach (wrzesień 2023). Do udziału w zawodach zakwalifikowało się 45 drużyn. Do zawodów zostały zakwalifikowane drużyny które zwyciężyły w zawodach gminnych eliminacyjnych oraz drużyny jednostek OSP wchodzących w skład KSRG. Drużyny reprezentowały wszystkie gminy powiatu wieluńskiego.

Inne formy współdziałania (LOT, LGD, inne)

Gmina Mokrsko jest członkiem Lokalnej Grupy Działania „Ziemia Wieluńsko-Sieradzka”, dzięki czemu możliwe jest podejmowanie wspólnych inicjatyw z innymi społecznościami samorządowymi, mających na celu poprawę jakości życia mieszkańców, a także pozyskiwanie środków zewnętrznych w ramach inicjatywy LEADER w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. W 2022 r. na terenie gminy zrealizowano zadania „Budowa altany w miejscowości Ożarów”, którego wnioskodawcą była Ochotnicza Straż Pożarna w Ożarowie. Zakończono ponadto realizację rozpoczętego w 2021 r. zadania „Modernizacja budynku dworku w Mokrsku”, którego wnioskodawcą jest Klub Pasjonatów Historii Wsi Mokrsko.

Gmina Mokrsko jest ponadto członkiem:

- Związek Gmin Ziemi Wieluńskiej,
- Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej.

Kultura

W 2023 r. na terenie gminy Mokrsko działania kulturalne podejmowane były przede wszystkim przez instytucje kultury: Gminną Bibliotekę Publiczną w Mokrsku i Dom Kultury w Ożarowie. Działania kulturalne organizują i współorganizują także urząd gminy, placówki oświatowe, środowiskowy dom samopomocy oraz organizacje pozarządowe.

Gminna Biblioteka Publiczna w Mokrsku

Na koniec roku biblioteki publiczne na terenie Gminy Mokrsko (Gminna Biblioteka Publiczna w Mokrsku i jej 3 filie – w Komornikach, Krzyworzece i Ożarowie) dysponowały księgozbiorem liczącym 40761 jednostek inwentarzowych.

Zakupiono 1841 nowości wydawniczych za kwotę 47691 zł.

- z dotacji organizatora 941 woluminów za kwotę 24691 zł
- z dotacji MKiDN 900 woluminów za kwotę 23000 zł
- z innych źródeł 0 woluminów za kwotę 0 zł

Wycofano ze zbiorów 432 woluminy.

Czytelników zarejestrowanych – 1281.

Zarejestrowano 30538 wypożyczeń.

W ramach działalności kulturalno – oświatowej w bibliotekach zorganizowano łącznie 210 wydarzeń, w których uczestniczyło 4123 osób.

Zrealizowano wydarzenia:

- Dzień Kobiet połączony z koncertem Mirosława Owczarka.
- Teatr w Krzyworzece – Spektakl Kluczyk 2, wystawiony przez grupę teatralną - Twój Teatr z Praszki.
- Wystawa dekoracji świątecznych przygotowanych przez ŚDS w Mokrsku.
- Koncert z okazji Dnia Bibliotekarza – Sound of silence w bibliotece – koncert Michała Jędrzyska.
- Konkurs – Portret kobiety. Wisława Szymborska.
- VII Rajd Rekreacyjny Szlakiem Kolejki Wąskotorowej Wieluń – Mokrsko – Praszka.
- Wystawa 100 Lat! Wisława Szymborska.
- Turniej Szachowy Czterech Gmin – finał w Mokrsku.
- Koncert Patriotyczny.
- Koncert słowno – muzyczny poświęcony Wisławie Szymborskiej.
- Mikołajkowy Turniej Szachowy w Krzyworzece.
- Udział w Akcji Żonkile.
- Cykliczne zajęcia dla dzieci organizowane przez Biblioteki w Mokrsku, Komornikach, Krzyworzece i Ożarowie.
- Cykliczne zajęcia dla uczestników ŚDS w Mokrsku.

W roku 2023 pozyskano środki zewnętrznie w łącznej kwocie 41200 zł, w tym:

- Zakup nowości wydawniczych do bibliotek publicznych z Biblioteki Narodowej w kwocie 23000,00 zł.
- Zawsze aktywni 2023 – 5000,00 zł.
- Krok za krokiem, bez zadyszki po powiecie wieluńskim – 3000 zł.
- Urodziny Brzezin – 2300 zł.
- Pod słowiańskim drzewem – 4900,00 zł.
- Pikniki na kocyku - 3000 zł.

Zrealizowano projekty, które finansowane były zewnętrznie, bez udziału środków finansowych biblioteki:

- Mała książka – Wielki człowiek. Pilotażowy projekt dla dzieci w wieku 3-6 lat realizowany w ramach ogólnopolskiej kampanii „Mała książka - wielki człowiek”. Akcja ma zachęcić rodziców do odwiedzania bibliotek i codziennego czytania z dzieckiem. Każde dziecko, które przyszło do biblioteki, otrzymało w prezencie Wyprawkę Czytelniczą, a w niej: książkę „Pierwsze wiersze dla...” oraz Kartę Małego Czytelnika. Za każdą wizytę w bibliotece zakończoną wypożyczeniem minimum jednej książki z księgozbioru dziecięcego Mały Czytelnik otrzymał naklejkę, a po zebraniu dziesięciu został uhonorowany imiennym dyplomem. Wyprawki czytelnicze, karty czytelnika oraz naklejki biblioteka otrzymała bezpłatnie z IK. Wydano wyprawek.

Budżet biblioteki w 2023 – 376683 zł.

- 346000,00 zł – dotacja organizatora

- 23000 zł – dotacje pozostałe, w tym:

- 23000 zł. – dotacja z Biblioteki Narodowej

- 7683 zł – pozostałe pozyskane środki (darowizny, nagrody dla zespołów, kary, zbiórka publiczna)

Suma środków zewnętrznych to kwota 30683 zł, która stanowi 8,87% dotacji organizatora.

Dom Kultury w Ożarowie

Dom Kultury w Ożarowie został utworzony w grudniu 2019 r., co było pokłosiem realizacji projektu „Przebudowa budynku Domu Ludowo-Strażackiego w Ożarowie na potrzeby domu kultury”, operacje typu „Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne” w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w tworzenie, ulepszanie i rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji, kultury i powiązanej infrastruktury”, objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

W jego strukturach znajdują się:

- Świetlica Wiejska w Chotowie,
- Świetlica Wiejska w Słupsku,
- Zespół ludowy „Włościanie” z Chotowa,
- Zespół ludowy „Dworzanki” z Mokrska,
- Zespół Śpiewaczo-Obrzędowy z Ożarowa,
- Dziecięcy Zespół Obrzędowy z Ożarowa,
- Orkiestra Dęta z Ożarowa,
- Orkiestra Dęta OSP Słupsko.

Zatrudnienie w Domu Kultury w Ożarowie od stycznia do września 2023 r. wynosiło 0,9 etatu (2 pracowników: dyrektor, główna księgowa), a od października 2023 r. 0,95 etatu (3 pracowników: dyrektor, główna księgowa, animator kultury). Dodatkowo swoje obowiązki w Domu Kultury w Ożarowie wykonuje 3 pracowników Urzędu Gminy Mokrsko (łącznie 2,0 etaty: konserwator, pomoce administracyjne). Instytucja zatrudnia ponadto instruktorów zespołów i orkiestr na podstawie umów (2 osoby) oraz umów zlecenia (5 osób), a także inspektora RODO (umowa zlecenie) oraz specjalistę do ds. BHP i ppoż. (umowa).

W roku sprawozdawczym instytucja zrealizowała następujące działania:

- Zajęcia stałe w domu kultury oraz w świetlicach wiejskich w Słupsku i w Chotowie: zajęcia kreatywne, wokalne, Eksperymentarium, Zumba, joga, nauka gry na instrumentach dętych, gry i zabawy;
- Próby zespołów ludowych oraz orkiestr dętych;
- XIII Gminny Przegląd Kolęd „Śpiewajcie i grajcie Mu...” w Ożarowie;
- Magiczny karnawał z babcią i dziadkiem w Ożarowie – pokaz iluzji Piotra Szumnego;
- Koncerty lokalnych wykonawców z okazji Dnia Kobiet w Chotowie i w Ożarowie;
- Międzynarodowy Dzień Kombatanta w Mokrsku – wydarzenie o zasięgu powiatowym;
- Gminny Konkurs Recytatorski „Wsi spokojna, wsi wesoła...” oraz Gala dla laureatów, które odbyły się w Ożarowie;
- Gala Piosenki Biesiadnej i Podwórkowej w Ożarowie – wydarzenie o zasięgu powiatowym;
- Święto Dzieci w Ożarowie;
- III Festyn Rodzinny w Słupsku;
- Koncert na kocyku w Ożarowie – koncert grupy wokalnejszej działającej przy domu kultury oraz zespołu młodzieżowego „Spontan” z Czarnożył;
- Narodowe Czytanie „Nad Niemnem” Elizy Orzeszkowej, które odbyło się w Ożarowie;
- Biesiada Świętojańska w Chotowie;
- Wystawa „Gmina Mokrsko oczami mieszkańców” w Ożarowie i w Słupsku;
- Dożynki Gminne w Ożarowie;
- Święto Pieczonego Ziemniaka w Ożarowie;
- Koncert „Ku wolności...” w Ożarowie, połączony z marszem niepodległościowym oraz z ogniskiem patriotyzmu;
- Ognisko Patriotyzmu w Chotowie;
- Halloween Party w Chotowie;
- Wizyta Św. Mikołaja w Chotowie;
- „Kochany Panie Mikołaju!!” – spotkanie z Mikołajem w Ożarowie;
- Udział dzieci z domu kultury oraz Świetlicy Wiejskiej w Słupsku w Muzealnym Uniwersytecie Rodzinnym, organizowanym przez Muzeum Ziemi Wieluńskiej;

- Wyjazdy na spektakle teatralne oraz wizyty w Ożarowie Teatru MASKA z Krakowai Teatru Dorosłych. Twojego Teatru z Praszki;
- Udział w ogólnopolskich akcjach, m.in. GIGA Laurka dla Strażników lasu, Kasztanobranie dla Krzysia, Akcja: Żonkile, Przytul się do drzewa!;
- Warsztaty ogrodnicze w Ożarowie zorganizowane przez Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego, w ramach projektu „Województwo Łódzkie Ogrodem Polski”;
- Cykl zajęć feryjnych oraz letnich.

Działający przy Domu Kultury w Ożarowie wokaliści i grupy zaistnieli na arenie lokalnej oraz ponadlokalnej, zdobywając nagrody i wyróżnienia:

- XIX Międzypowiatowy Festiwal Piosenki Optymistycznej i Turystycznej w Wieluniu: w kategorii I (kl. I-III szkoły podstawowej) wyróżnienie otrzymała Antonina Straszak, w kategorii II (kl. IV-VI szkoły podstawowej) I miejsce zdobyła Hanna Gmur, natomiast w kategorii IV (szkoły ponadpodstawowe) III miejsce zdobyła Amelia Zwiech;
- 29. Festiwal Piosenki w Złoczewie: w kategorii wiekowej 10-12 lat III miejsce przypadło Hannie Gmur, natomiast w grupie wiekowej 16-20 lat II miejsce zajęła Amelia Zwiech;
- Międzypowiatowy Przegląd Zespołów Śpiewaczych w Ostrówku: I nagroda w kategorii zespołów śpiewaczych dla zespołu „Włościanie” z Chotowa, natomiast III nagroda dla zespołu „Dworzanki” z Mokrska;
- XXIX Ogólnopolski Festiwal Folklorystycznej Twórczości Dziecięcej „Dziecko w Folklorze” w Baranowie Sandomierskim: II nagroda dla grupy śpiewaczej „Ożarowianeczki” oraz wyróżnienie dla Dziecięcego Zespołu Obrzędowego z Ożarowa;
- Spotkania Folklorystyczne – ETNOSTRADA w Częstochowie: Nagroda Dyrektora Regionalnego Ośrodka Kultury w Częstochowie dla Zespołu Śpiewaczo-Obrzędowego z Ożarowa, I nagroda w konkursie na najlepsze ciasto dla Edyty Zadwornej.

W roku sprawozdawczym realizowano lub zrealizowano projekty z udziałem środków zewnętrznych, na które otrzymano dofinansowania łącznie w kwocie 286 249,00 zł:

- „Kultura na miarę XXI wieku” - dofinansowane ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, pochodzących z Funduszu Promocji Kultury - państwowego funduszu celowego, w ramach Programu Rządowego Infrastruktura domów kultury. W ramach zadania instytucja wyposażona została w nowoczesny sprzęt nagłośnieniowy i oświetleniowy, system zabezpieczający przed kradzieżą i włamaniem, sprzęt komputerowy i oprogramowanie, urządzenia biurowe, sprzęt multimedialny, system wystawienniczy oraz instrumenty muzyczne;
- „Stroje ludowe dla Ożarowa” – dofinansowane ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu Narodowego Centrum Kultury: EtnoPolska. Edycja 2023. W ramach zadania zakupiono 18 kompletów strojów ludowych oraz poszczególnych elementów stroju dla członków Zespołu Śpiewaczo-Obrzędowego z Ożarowa;
- „Doposażenie pomieszczeń Domu Kultury w Ożarowie” – dofinansowane w ramach programu inicjatywy LEADER w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. W ramach zadania zakupiono wyposażenie: stoły i krzesła, sprzęt komputerowy i biurowy oraz wyposażenie kuchenne.

Pozyskano ponadto środki finansowe łącznie w kwocie 236 500,00 zł za pośrednictwem innych instytucji i organizacji:

- „Zakup sceny mobilnej na potrzeby Domu Kultury w Ożarowie” – wnioskodawcą Gmina Mokrsko, dofinansowane w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład. Program Inwestycji Strategicznych, VI Edycja;
- „Ochotnicza Straż Pożarna dla Kultury” – wnioskodawcą Ochotnicza Straż Pożarna w Ożarowie, dofinansowane w ramach programu inicjatywy LEADER w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. W ramach zadania zakupiono wyposażenie plenerowe: namioty, stoły oraz ławki biesiadne;
- „Jestem wystarczająca! – Dom Kultury w Ożarowie – Miejsce Inspirujących Spotkań” – wnioskodawcą Centrum Inwestycji Społeczno-Ekonomicznych, dofinansowane w ramach Lokalnego Programu Mikrograntów: Mikrogranty w Gminie Mokrsko 2023. W ramach zadania zorganizowano spotkania dla mieszkańców gminy: spotkanie ze stylistką oraz z zakresu ziołolecznictwa;
- „Aktywnie i międzypokoleniowo” – wnioskodawcą Koło Gospodyń Wiejskich w Słupsku, dofinansowane w ramach Lokalnego Programu Mikrograntów: Mikrogranty w Gminie Mokrsko 2023. W ramach zadania zorganizowano warsztaty kulinarne oraz wycieczkę rowerową;

- „Cudze chwalicie? Chwalmy swoje!” – wnioskodawcą Ochotnicza Straż Pożarna w Ożarowie, dofinansowano w ramach Lokalnego Programu Mikrograntów: Mikrogranty w Gminie Mokrsko 2023. W ramach zadania zorganizowano warsztaty ilustratorskie, konkurs oraz wystawę prac pokonkursowych;
- „Ku czci św. Jana” – wnioskodawcą Ochotnicza Straż Pożarna w Chotowie, dofinansowano ze środków Powiatu Wieluńskiego. W ramach zadania zorganizowano w Chotowie Biesiadę Świętojańską.

Dom Kultury w Ożarowie uzyskał w 2023 roku przychody w wysokości 571 449,00 zł, w tym:

- dotacja Organizatora -316.250,00 zł;
- dotacja z Narodowego Centrum Kultury – 30.000,00 zł;
- dotacja z Lokalnej Grupy Działania „Ziemia Wieluńsko-Sieradzka”- 49.999,00 zł;
- dotacja z Narodowego Centrum Kultury - 165.000,00 zł;
- nagrody zespołów ludowych – 10 200,00 zł.

Ponadto za pośrednictwem organizacji bądź innych instytucji pozyskano kwotę 236 500,00 zł, która nie wpłynęła na konto Domu Kultury w Ożarowie. Została ona jednak wykorzystana na szereg działań organizowanych przez instytucję.

Urząd Gminy Mokrsko

Urząd Gminy Mokrsko rokrocznie organizuje uroczystości związane z ważnymi świętami państwowymi (Święto Niepodległości, Uchwalenie Konstytucji 3 Maja, Święto Flagi). Uroczystości majowe miały kameralny charakter i ograniczone zostały do złożenia kwiatów pod pomnikiem poświęconym poległym w czasie II wojny światowej i wojny bolszewickiej w Mokrsku. Natomiast w okresie sprawozdawczym Urząd Gminy Mokrsko był współorganizatorem wydarzeń gminnych i powiatowych, realizowanych wspólnie z instytucjami gminnymi, m.in. Międzynarodowy Dzień Kombatanta, Gala Piosenki Biesiadnej i Podwórkowej, Sejmik Wiejskich Zespołów Teatralnych czy Rekreacyjny Rajd Szlakiem Wieluńskiej Kolejki Wąskotorowej.

Urząd Gminy Mokrsko był organizatorem II Mistrzostw Polski Rolników – Biegu Rolnika, które odbyły się w Mokrsku. Impreza zrzesza biegaczy z różnych stron Polski, którzy rywalizują w biegu głównym, a także w konkurencjach pobocznych (m.in. bieg z taczka). Dzieci i młodzież mogli się z kolei sprawdzić w Biegu Kolorów. Dla wszystkich zaplanowano szereg atrakcji: dmuchańce, animacje, stoiska gastronomiczne.

Oświata

Efekty działań z zakresu oświaty w 2023 r

- Skutecznie i prawidłowo rozliczono wszystkie dotacje oświatowe w ramach realizacji rządowych programów, m.in. dotacje podręcznikowe, dotację przedszkolną, zwrot kosztów dofinansowania młodocianych pracowników.
- Rozpatrzone wnioski stypendialne Gminy Mokrsko dla uzdolnionych uczniów za okres roku szkolnego 2022/2023 na łączną kwotę **23.400,00 zł**.
- Skutecznie przeprowadzono procedurę opiniowania arkuszy organizacyjnych placówek oświatowych prowadzonych przez Gminę Mokrsko na rok szkolny 2023/2024.
- Pozyskano środki finansowe z dotacji podręcznikowej dla uczniów placówek oświatowych Gminy Mokrsko na potrzeby zakupu podręczników oraz materiałów ćwiczeniowych na łączną kwotę **55.435,32 zł**.
- Przeprowadzono awans zawodowy na stopień nauczyciela mianowanego dla 6 nauczycieli z placówek oświatowych Gminy Mokrsko.
- Zorganizowano dowóz uczniów niepełnosprawnych zamieszkałych na terenie Gminy Mokrsko do specjalistycznych placówek oświatowych, a także dowóz uczniów do placówek oświatowych prowadzonych przez Gminę Mokrsko na kwotę **168.586,59 zł**.
- Zwrócono pracodawcom koszty kształcenia młodocianych pracowników na łączną kwotę **78.455,04 zł**, zgodnie z zwartą umową z Wojewodą Łódzkim.
- Opracowano informację o stanie oświaty Gminy Mokrsko za rok szkolny 2022/2023.

Finansowanie oświaty w roku 2023

Jednostka oświatowa	Wydatki - zł	jednostki	Wysokość subwencji - zł	Poziom finansowania wydatków subwencją oświatową -%
Zespół Szkoły i Przedszkola w Mokrsku	4.404.230,80		6.458.787,00	58,63%
Zespół Szkoły i Przedszkola w Komornikach	2.202.168,66			
Zespół Szkoły i Przedszkola w Ożarowie	2.041.770,04			
Zespół Szkoły i Przedszkola w Krzyworzece	2.367.763,76			
SUMA:	11.015.933,26			
Dodatkowe zadania Gminy:	2.275.704,07			
- inwestycje Chotów i plac zabaw Mokrsko	1.865.286,99			
- przedszkola (pobyt dzieci w przedszkolach poza terenem gminy)	87.518,22			
- fundusz sołecki	18.568,74			
- eko pracownia	135.743,53			
Ogółem :	13.291.637,33			

Sieć placówek

Liczba uczniów w poszczególnych oddziałach placówek oświatowych Gminy Mokrsko w roku szkolnym 2023/2024 –stan na 30.09.2023 r

Nazwa szkoły	Liczba uczniów								Łącznie
	Kl. I	Kl. II	Kl. III	Kl. IV	Kl. V	Kl. VI	Kl. VII	Kl. VIII	
ZSiP Mokrsko	22	18	17	30 (a+b)	20	28	13	10	158
ZSiP Komorniki	7	9	7	8	7	6	8	0	52
ZSiP Ożarów	8	10	6	15	8	3	7	0	57
ZSiP Krzyworzeka	17	10	19	17	14	14	21	0	112
Łącznie	54	47	49	70	49	51	49	10	379